Anul I. No. 76

Taxa plătită în numerar, conf. ord. Dir. Com. P. T. T. No. 49844 din 1939.

Înscris la tribunal sub No. 80/1939

Vineri 20 Octomvrie 1939

Un. Biblioteca Arad
1654
Palatului Cultural

PAZIA

Ziarul de ...omânească al Ţinutului Timiş — Apare sub egida Astrei Bănăţene

2 Lei

Redacţia şi administraţia: Timişoara I. Str. Lonovici No. 2

Telefon: Redacţia şi administraţia 12-66 Tipografia 14-69

Şefredactor: ROMULUS P. ROŞU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru ţărani, preoţi şi învăţători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Director administrativ: Dr. NICOLAE ILIEŞIU

Amiciţia ...omâno-turcă

...sfârşitul Imperiului Otoman şi între...erea cuceririlor făcute de acesta în ...ropa, poate fi considerat ca un înce... al legăturilor ce au devenit tot mai ...nice între România şi Turcia.

...atornicirea hotarelor Turciei între ...zele geografice şi etnice fireşti, pre... şi renunţarea la o politică imperia... a fost de bun augur pentru vecinii şi i-a permis desvoltarea unor ra...uri politice şi economice, cari au fost ...nsformate cu unele state chiar în ali...e militare.

Prin comparaţie, suntem îndreptăţi să ...măm că Turcia de după războiul ...odial, a parcurs aceleaşi etape ca şi ...mânia.

Din pragul anarhiei a salvat-o marele ...at de stat Kemal Ataturc, care cu o ...nă de fier a pus ordine în locul hao...i, dându-i rolul şi importanţa cuve...i pe care o are azi, acolo unde se în...ă drumurile Europei cu ale Asiei.

Pe de altă parte, stăpânirea româneas... conturându-se tot mai mult la Gurile ...ării, iar puterea noastră maritimă ...scând pe zi ce trece, Mării Negre, ...siderată până acum ca înfeudată in...eselor ruseşti şi turceşti, i se crează ...nou status din care România nu mai ...te fi omisă. Această stare de fapte a ...at-o Turcia în primul rând şi nu e ...are că la conferinţele cu caracter eco...mic sau politic, interesele celor două ...te au găsit totdeauna o exteriorizare ...nună, bazată pe un acord perfect.

România şi Turcia pot fi considerate ...sira spinării a Înţelegerii Balcanice, ...ţa celor două state dându-i acestui ...ganism politic prestigiul şi însemnă...tea de care trebue să ţină cont orice ...tere din lume.

Interesele vitale ale celor două nea...uri desvoltându-se paralel, au permis ...mentarea prieteniei dintre România şi ...rcia, o comunitate sufletească ce is...oreşte din sinceritate şi loialitate, cali...ţi caracteristice celor două popoare.

Aceste bune raporturi au permis şi ...ţionarea echitabilă a problemei mi...orităţii turceşti din ţară, repatrierea ...tora dintre turcii din Dobrogea fiind ...ncer regretată, deoarece atitudinea lor ...ţă de patria adoptivă a fost de un ca...lerism indiscutabil, îndeplinindu-şi în ...eiaş timp toate obligaţiunile faţă stat.

Evenimentele politice din afară şi în...oseebi tratativele turco-ruse au eviden...at din nou amiciţia romăno-turcă. Mi...strul de externe al Turciei nu este nu...mai mandatarul ţării sale la Moscova, ci ...al Înţelegerii Balcanice şi în special al ...omâniei.

Problema Strâmtorilor şi a tuturor ...onsecinţelor ce decurg din ea pentru ...ace, ne interesează şi pe noi în aceeaşi ...măsură ca şi pe turci.

Pacea şi progresul în răsăritul Euro...ei sunt asigurate de România şi Turcia, ...e amiciţia dintre ele, care în aceste ea...uri grele şi-a găsit o fericită expresie ...solidaritatea comună.

ROMULUS P. ROŞU

Cartea albă a lui Sir Neville Henderson

Cine a determinat măcelul european

Fostul ambasador al Marei Britanii la Berlin despre dramaticile evenimente dela sfârşitul lunei August

SIR NEVILLE HENDERSON

LONDRA, 19. (Rador.) — Raportul final al lui Sir Neville Henderson, către guvernul britanic, cu privire la împrejurările care au dus la terminarea misiunii sale la Berlin, a fost publicat Marţi seara la Londra, sub forma unei „Cărţi Albe".

Vorbind despre evenimentele dela 30 şi 31 August, relativ la mareşalul Göring, el spune:

Eu cred că nu poate să existe îndoială, că mareşalul Göring ar fi preferat o soluţie pacifică, dar în ceeace priveşte asemenea chestiuni, conta numai hotărîrea d-lui Hitler şi oricare ar fi fost sentimentele sale personale, mareşalul Göring nu era decât un colaborator leal şi supus Führerului său.

Henderson relatează întrevederea sa cu Ribbentrop.

Am predat o comunicare în scris ministrului de externe al Reichului, la ora 21,30. Von Ribbentrop a primit-o spunând numai că polonezii sunt singuri demni de blam, că ei sunt acei cari au mobilizat primii şi că ei cei dintâi au pătruns în Germania cu trupe ce aparţin armatei regulate. El nu s'a interesat de natura comunicării şi a spus numai că trebuie să o supună Führerului.

Ambasadorul Marei Britanii vorbeşte în altă parte în termenii următori despre politica cancelariului Hitler:

Dintre cele două atitudini de luat, cea mai atrăgătoare din punctul de vedere al ambiţiilor sale personale crescânde şi al celor cari îl înconjoară, era războiul. El a avut întotdeauna intenţia de a da o lecţie polonezilor pentru a-i „pedepsi" că au respins cererile sale „generoase", pe care le-a formulat în Martie, fapt pe care îl consideră drept o mare ingratitudine. Una dintre cele mai mari lacune ale cancelarului este că în afară de cele două vizite în Italia, el nu a voiajat niciodată în streinătate.

Mentalitatea britanică o cunoaşte prin von Ribbentrop, socotindu-l ca un om care are experienţa lumii. Ultimele cuvinte pe care mi le-a adresat von Ribbentrop au fost că personal îmi doreşte binele, — vorbe la care nu am putut răspunde decât că regret profund nereuşita sforţărilor mele pentru cauza păcii, dar că nu păstrez nici o ură poporului german. Din acest moment, nu am mai văzut pe nici un funcţionar german.

In sfârşit Henderson face descrierea pe, căril sale din Berlin.

Un mic grup de curiosi s'a strâns în jurul ambasadei, înainte de plecare noastră, iar contrast cu cele ce s'au întâmplat în 1914, grupul n'a dat semn de vreo ostilitate. Străzile Berlinului erau aproape goale şi nimic nu vădea începutul unui război, care trebuie să decidă dacă forţa trebuie să fie singurul arbitru în relaţiunile internaţionale, dacă micile naţiuni urmează să aibe drepturi, să le opună unor naţiuni mai puternice decât ele, într'un cuvânt, dacă poporul trebuie să se guverneze prin el însuşi, sau dacă voinţa lui urmează să fie înlocuită prin voinţa şi ambiţia arbitrară a unor oameni cari domnesc singuri, fără să ţină seamă de voinţa poporului.

In concluzie, Neville Henderson aduce omagii ambasadei Statelor Unite din Berlin şi în special lui Alexandru Kirk, însărcinatul cu afaceri al Statelor Unite, pentru ajutorul ce i-a dat.

S'a deschis la Stockholm reuniunea regilor

Punctele principale ale conferinţei:

1. chestiunea neutralităţii ţărilor nordice
2. raporturile pe plan economic cu beligeranţii
3. examinarea situaţiei internaţionale

Regele Haakon VII

Regele Cristian

Regele Gustav

Stockholm, 19 (Rador.) — D. Sandler, ministrul de externe al Suediei, comentând „reuniunea regilor", a declarat că-i convins, că conferinţa va confirma hotărârea ţărilor participante de a menţine neutralitatea şi deplina lor independenţă politică şi în conflictul european. Această atitudine se întemeiază pe o îndelungată tradiţie. Nici o descriminare nu poate fi făcută între ţările participante cu privire la aceste probleme. Statele şi popoarele nordice sunt ferm hotărâte a nu lega destinele lor de interesele puterilor streine şi nimeni nu trebuie să pună la îndoială dorinţa lor sinceră de a menţine relaţii amicale cu toate ţările.

O TELEGRAMĂ A PREŞEDINTELUI ARGENTINEI

Buenos Aires, 19 (Rador.) — Cu prilejul deschiderei conferinţei din Stockholm a statelor scandinave, preşedintele Argentinei a adresat regelui Gustav al Suediei o telegramă în care afirmă că guvernul şi poporul argentinian urmăresc cu un profund interes conferinţa ţărilor nordice. Motivele de nelinişte ale ţărilor neutre sunt împărtăşite de noi, care unim glasul nostru cu acel al Americii întregi în favoarea respectării ţărilor neutre şi pentru aplicarea dreptăţii internaţionale pe care o reprezintă democraţiile întrunite la Stockholm.

ORDINEA DE ZI A CONFERINŢEI

Stockholm, 19 (Rador.) — Agenţia Havas comunică: ORDINEA DE ZI A CONFERINŢEI DELA STOCKHOLM, PARE SĂ CUPRINDĂ, IN PRIMUL RÂND CHESTIUNI IN LEGĂTURI CU NEUTRALITATEA ŢĂRILOR NORDICE ŞI MAI ALES A FINLANDEI.

IN AL DOILEA RÂND, ORDINEA DE ZI, AR CUPRINDE EXAMINAREA ASPECTELOR ACESTEI NEUTRALITĂŢII ŞI A RAPORTURILOR DE PLAN ECONOMIC, CU DIFERIŢI BELIGERANŢI.

AL TREILEA PUNCT PARE SĂ FIE EXAMINAREA SITUAŢIEI INTERNAŢIONALE.

IMPRESIA CE DOMNEŞTE ESTE, CĂ DATĂ FIIND ATITUDINEA LUA-

(Cont. în pag. 8)

O prietenie rodnică

George Bariţiu — generalul M. Trapşa

Unul dintre militarii activi din fosta armată austro-ungară, cari au contribuit la trezirea, şi unde a aflat că e necesar, la întărirea conştiinţei naţionale româneşti, a fost generalul Mihail Trapşa, de origine din Lăpuşnicel, o comună situată pe teritoriul confiniului militar român-bănăţan de pe vremuri.

Cu toate că crescuse în şcoli străine de duhul naţional, în pieptul său bătea inima românului adevărat, din care cauză a trebuit să sufere amărăciunea, de a se vedea privit cu ochi bănuitori.

Ca colonel este înaintat în toamna anului 1883 la gradul de director de artilerie şi totdeodată transferat la corpul de armată, a cărui comandament se afla în Sibiu.

In Sibiu, unde pulsa din belşug viaţa românească, intră în legătură mai strânsă cu cercurile româneşti, făcând cunoştinţa fruntaşilor mai de seamă, ceeace din partea superiorilor săi i-se ia în nume de rău. De aceea nici n'are posibilitatea să stea în Sibiu mai mult de un an şi jumătate, fiind iarăşi mutat, de rândul acesta la Lemberg.

In timpul cât se afla în Sibiu, a luat parte la toate manifestaţiunile cu caracter românesc, legând prietenie între alţii şi cu istoricul nostru George Bariţiu.

In cursul convenirilor ce le aveau aceşti doi prieteni, ajunseră să vorbească şi de greutăţile, ce le întâmpinau soldaţii români, cari îşi făceau milităria la artilerie, lipsindu- le un îndreptar în limba lor maternă.

In scopul înlăturării acestui neajuns concepură ideea, să traducă în româneşte Instrucţiunea pentru uzul tunarilor dela bateriile de câmp.

Punându-se pe lucru, în curând isprăviră lucrarea, silindu-se să traducă numirile tehnice pe înţelesul tuturora.

După terminarea lucrării urma, ca manuscrisul să fie predat la tipar.

Dar Mihail Trapşa avea ambiţia, ca Instrucţiunea să apară în formă de publicaţie oficială, tipărindu-se în tipografia de stat din Viena. Acolo însă nu întâlneşte priceperea cuvenită, dar nici măcar bunăvoinţă.

Nereuşita nu-l descurajează. Dimpotrivă, continuă să stăruie, până în sfârşit tot reuşeşte să obţină permisul pentru tipărirea în Viena a Instrucţiunei, precum o dorea el dintru început, ca o dovadă de afirmare românească.

Împlinind George Bariţiu în anul 1892 vârsta respectabilă de optzeci ani, a fost serbătorit de întreg neamul românesc.

Ca bun prieten, iată ce îi scrie cu acest prilej generalul Mihail Trapşa:

„Mult înainte de jumătate secol aţi aprins lumina în întunericul nopţii, ca să arătaţi poporului cărarea, pe care să purceadă, ca să-i răsară steaua, şi iată a răsărit steaua încălzitoare şi pentru poporul român. Ziua s'a făcut. Aceasta aţi văzut, la aceasta aţi ţintit, pentru aceasta aţi lucrat.

Cu bucurie şi cu însufleţire puteţi privi pe urmele lăsate şi către generaţiunea crescândă puteţi exclama: folosiţi-vă de lumina zilei şi păziţi-vă de a nu cădea în întuneric, că numai astfel vă puteţi asigura viitorul."

AUREL MOACA

Emanuel Kohn
Magazin de blănărie şi
BLANAR
II. Str. Ştefan cel Mare No. 7
Blănuri şi piei de blană în toate calităţile, transformări şi reparaţiuni prompte şi eftine

Aniversarea M. S. Regelui la Oraviţa

Oraviţa, 19. — Ziua de naştere a M. Sale Regelui Carol II a fost aniversată şi la Oraviţa cu tot fastul cuvenit, graţie îngrijirii autorităţilor locale şi d-lui dr. Ion Ţeicu, deputat al Frontului Renaşterii Naţionale.

Serviciul divin dela biserică a fost oficiat de P. O. D. protopop Virgil Musta, care a ţinut şi o predică ocazională.

A urmat apoi un festival la teatru, unde au luat cuvântul d-nii: deputat dr. Ion Ţeicu, dr. Em. Ciulei, decanul baroului şi col. Bolica, şeful gărzilor F. R. N. din judeţ. Un larg concurs pentru reuşita acestui festival a dat şi liceul „General Dragalina" prin directorul său d. Ion Buzea, gimnaziul de fete prin d-şoara directoare Corcan, precum şi corurile gr. ort., dirijat de d. Gaşpar. Ambele coruri au executat impecabil „Imnul Regal" şi alte compoziţii patriotice.

Corpul ofiţeresc a participat la serviciul Jivin şi la festivalul dela teatru în întregime, în frunte cu d. col. Petrovici, comandantul Cercului de recrutare.

O manifestaţie de proporţii atât de măreţe pentru M. Sa. Regele Carol II n'a mai cunoscut Oraviţa din zilele în care micul dar cochetul nostru orăşel a fost vizitat de Suveran, cu câţiva ani în urmă.

Pentru reuşita organizării acestei manifestaţii, o menţiune deosebită i se cuvine d-lui deputat dr. Ion Ţeicu.

Apelul Astrei bănăţene

adresat publiciştilor de merit, din Banat, pentru reorganizarea revistei „Luceafărul"

Astra bănăţeană, în şedinţa Comitetului regional care a avut loc la 2 Octomvrie a. c., a hotărât să reorganizeze revista „Luceafărul", în care scop s'a adresat tuturor publiciştilor cunoscuţi din Banat, apelând la colaborarea şi solidaritatea tuturor forţelor de creaţie spirituală ale baştinei noastre. Astra invită prin apelul de mai jos, pe toţi aceştia, neexcluzând pe nimeni. Apelul pe care-l publicăm, se adresează către toţi mânuitorii condeiului, ale căror lucrări merită să vadă lumina tiparului.

*

Conducerea Regionalei bănăţene a Astrei preconizând reorganizarea revistei „Luceafărul" şi augumentarea Editurii, a hotărât în şedinţă din 2 Octomvrie a. c., să se adreseze tuturor publiciştilor din Banat, cari sunt cunoscuţi prin merit, apelând la bunaintelegerea şi colaborarea tuturor.

E unanimă dorinţa de a da patrimoniului publicistic al acestei regiuni o revistă care să insumeze complexul posibilităţilor noastre de creaţie spirituală o revistă, care să nu excludă nici o valoare şi în paginile căreia să se unească toate străduinţele de bine, să se impace toate învrăjbirile dintre diversele grupuri în cari s'au organizat antagonismele locale.

Astra bănăţeană e în fericita situaţie de a avea la dispoziţie mijloacele materiale ale editării revistei „Luceafărul" în condiţii tehnice optime.

Apelăm cu nădejde, la preţioasa colaborare a tuturor condeielor, rugând să binevoiască a ne anunţa dacă o acceptă.

Pentru a putea compune comitetul ce urmează a fi încredinţat cu redactarea revistei, noi preconizăm o reorganizare, în prealabil, a secţiilor Astrei Bănăţene. In acest scop invităm pe d-nii scriitori să se înscrie în una din următoarele secţii: LITERARĂ, ARTISTICĂ ŞI CULTURALĂ, în temeiul justificat al activităţii lor publicistice, fără nici un obligament material din partea lor.

Pentru a putea fixa o adunare de constituire rugăm a ni-se răspunde până la data de 31 Octomvrie a. c., în care din cele trei secţii doresc a face parte.

Suntem convinşi că acest apel va găsi în sufletul tuturor ecoul românăştilor noastre dorinţi de mai bine.

Institutul de Cultură Italiană în România, secţia din Timişoara

Cursurile vor fi inaugurate la 25 Octombrie

Timişoara, 19. — La 25 Octomvrie a. c. se deschid cursurile de limbă şi cultură Italiană pe anul academic 1939/40. Lecţiile vor fi ţinute de d-nii prof. Silvio Gaurnieri şi prof. Franca Guarnieri din Misiunea Culturală italiană în România şi vor avea loc seara între orele 18—20 la Institutul de Cultură Italiană, Piaţa Libertăţii No. 2.

Cursurile vor fi împărţită în două secţiuni I. Secţia liguistică:

a) Curs bisăptămânal de gramatică pentru începători şi va cansta din 40 lecţii de gramatică şi exerciţii de pronunţare, ortografie, dictare şi de conversaţie obişnuită. Ca texte vor fi: E. Lareti — „Curs complect de gramatică italiană" (vol I) şi Lekture per la III. classe delle Sc. It, all' Eestero."

b) Curs bisăptămânal de gramatică pentru înaintaţi şi va consta din 40 lecţii de perfecţionare în cunoştiinţe de italiană, II. Secţia de Cultură:

a) Un curs săptămânal despre Dante (cu citiri şi comentarii din „Divina Comedia").

b) Un curs săptămânal de istoria italiană dela 1860 până în zilele noastre.

Orele lecţiunilor au fost fixate astfel.

Pentru începători:

Curs de gramatică pentru (adulţi) Luni şi Miercuri dela orele 19—20; iar pentru elevi, Luni şi Vineri dela orele 18—19.

Pentru înaintaţi:

Curs de gramatică, Marţi şi Joi dela orele 18—19, iar cursul de cultură, Miercuri şi Joi dela orele 18—19.

Condiţiuni de înscriere.

Pentru adulţi 300 lei pentru tot anul, iar pentru elevi 100 lei.

Pentru înscrierea la un curs al secţiei linguistice şi la un curs de cultură, taxa este de 400 lei adulţii şi 150 lei pentru elevi.

Pentru fiecare curs în plus, respectiv 100 şi 50 lei.

Absolvenţii cursurilor, vor obţine un certificat de studii, care dă dreptul la unele beneficii.

Informaţiuni cu privire la înscrieri, a se adresa în fiecare zi dela orele 10—13 şi 16—20, la Institutul de Cultură Italiană (Piaţa Libertăţii 2, telefon 12—77).

Radio

Joi, 19 Octombrie

RADIO ROMANIA. Ora 12: Ora; Con[illegible] Dunării şi a barei Sulina; Sfaturi gospodăreşti şi igienice; 12.10 Muzică cri[illegible] (discuri). **RADIO ROMANIA ŞI RADIO BUCUREŞTI.** 13 Ora; Radiofonice; Sport; Diverse; 12.10 Concert de prânz. Orchestra de salon Radio, dirij. de Const. Bobescu; 14 Radio-jurnal; 14.20 Continuarea concertului Orchestrei de salon Radio: Potpuri din opereta „Bayadera" de Kalman; Spectacole; Ştiri artistice şi culturale. Publicaţii. **RADIO ROMANIA.** 19 Ora Mersul vremii; 19.02 Cronica ştiinţifică; 19.17 Concert Thibaud, Casalş şi Cortot (discuri); 19.40 Radio-jurnal în limba maghiară. **RADIO ROMANIA ŞI RADIO BUCUREŞTI.** 19.50 G. Niculescu-Basu: Cântece italiene; 20.25 D-ra Maria Marinescu-Moreanu (voce); 20.45 Radio-jurnal (II); Sport; 21 Programul concertului simfonic de Em. Ciomac; 21.15 Concert simfonic al Orchestrei „Filarmonica", dirij. de George Enescu (Transmisie dela Ateneul Român); 22.10 Radio-jurnal (II); 22.30 Continuarea concertului simfonic: Simfonia IV-a de Brahms; 23.10 Muzică variată (discuri): Vals de Hassall; Melodie de Mostan; Ana-Maria (voce: Estrellita Castro); Cafetti-vals de Förschmann şi Polca de Rosa; Tango mexican de Matéo şi Vals de Cabrera; Să nu te speri dacă plâng de Desdrino (voce: Ion Luican); Vals havaian de Winkler; Două paso doble de Perello; 23.[illegible] Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză şi italiană.

RADIO BASARABIA

212,6 m. 1411,1 kHz. 20 kw.

14 Program muzical; 14.30 Radio-jurnal; 21 Program muzical; 22 Radio-jurnal.

Vineri, 20 Octombrie

RADIO ROMANIA. Ora 12: Ora; Con[illegible] Dunării şi a barei Sulina; Sfaturi gospodăreşti şi igienice; 12.10 Muzică meridiană (discuri): Granada de Albeniz (pian: Ricardo Vines); Dans spaniol de De Falla (vioară: Fritz Kreisler); Melodie spaniolă de Chapi (voce: Amelita Galli-Curci); Cubana de De Falla şi El puerto de Albeniz (pian: William Murdoch); Cântece napolitane de Fusco şi de Russo. **RADIO ROMANIA ŞI RADIO BUCUREŞTI.** 13 Ora; Radiofonice; Sport; Diverse; 13.10 Trio Vocal „Voe Bună": Marşul „Voe Bună"; Refrenele care v'au plăcut-potpuriu aranjat de [illegible] Eugen; Tu săracă, eu sărac-cântec de [illegible] Eugen; 13.30 Quintetul de balalaici „Balcai", cond. de Boris Vulpe; 14 Radio-jurnal; 14.20 Cântece româneşti. D-na Maria Tănase (voce) acomp. de taraful Titi Nicu[illegible] cu; 15 Spectacole; Ştiri artistice culturale. Publicaţii. **RADIO ROMANIA.** 19 Ora Mersul vremii; 19.02 Muzică din Sec. XVIII; 19.50 Radio-jurnal în limba maghiară. **RADIO ROMANIA ŞI RADIO BUCUREŞTI.** 20 Mişcările ritmice ale poporului românesc de prof. Nicolae Iorga; 20.15 Schrammel-Musik (discuri); 20.35 Seara de operă: „Flautul Fermecat", operă în 2 acte (14 tablouri) de Mozart (Transmilie de la Opera Română).

Distribuţia:

Sarastro	G. Niculescu-Basu
Tamino	Mircea Lazăr
Vorbitorul	Alex. Lupescu
Primul preot	Mihail Stirbei
Al doilea preot	Al. Enăcean
Regina nopţii	Emilia Guţian
Pamina	Valentina Creţoiu-Tasin
I-a doamnă	Alexandra Groza
II-a doamnă	Maria Marinescu-Moreanu
III-a doamnă	Eugenia Aura-Davidean
1 băiat	Arax Săvagian
II-a băiat	Irina Dogeanu
III-a băiat	Nella Dimitriu
Papagheno	Şerban Tassian
Papaghena	Lisette Dinu
Monastatos	Lucian Nan[illegible]
I-ul păzitor	Eugen Popescu
II-lea păzitor	N. Teofănescu

Conducerea muzicală: George Georgescu.

In pauză: (21.50—22.10): Radio-jurnal; Sport; 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză şi italiană.

RADIO BASARABIA

212,6 m., 1411,1 kHz., 20 kw.

14 Program muzical; 14.30 Radio-jurnal; 21 **Program muzical; 22 Radio-jurnal.**

Presa streină continuă să elogieze pe Suveranul României

Streinătatea priveşte cu simpatie opera de reconstrucţie naţională a Regelui Carol II.

Bucureşti, 19 (Sir). — De ziua naşterii Suveranului, premilitarii subcentrelor din toată ţara au fost adunaţi la reşedinţa formaţiunilor, de unde cu steaguri în frunte au mers la bisericile din sate, participând la slujba religioasă, după care comandanţii subcentrelor le-au arătat semnătatea zilei. La sfârşit, premilitarii au intonat imnul regal.

MESAJUL SPECIAL AL POSTULUI DE RADIO DIN LONDRA

Londra, 19 (Rador). — Luni seara, postul de radio Londra a transmis poporul român un mesaj special, cu prilejul aniversării naşterii M. S. Regelui Carol. Textul mesajului a fost scris de Hector Bolitho, marele biograf al familiei regale engleze şi cunoscut prieten al României. D. Bolitho a publicat în ziarul „Evening Standard" un frumos articol despre Suveranul României, în care arată cu măestrie în evidenţă puterea de muncă, dragostea de popor şi râvna cu care M. S. Regele Carol lucrează zi şi noapte, pentru a îmbunătăţi starea culturală şi socială a ţăranului român.

IMNUL REGAL ROMÂN LA POSTURILE FRANCEZE

Paris, 19 (Rador). — Posturile franceze de radio au ţinut să se asocieze omagiul adus de presă, M. S. Regelui Carol, cu prilejul aniversării Sale. Aseară în cursul jurnalului vorbit, s'a difuzat aprecierile presei, iar emisiunea în limba română a cuprins un vibrant elogiu al Suveranului României. Emisiunea s'a încheiat cu imnul regal român. Ea a fost retransmisă de cele opt posturi de radio ale statului francez. Ziarele publică şi dări de seamă dela corespondenţii lor din Bucureşti, relatând solemnităţile de Luni.

PRESA ELVEŢIANĂ DESPRE SERBAREA NAŢIONALĂ A ROMÂNIEI

Berna, 19 (Rador.) — Ziarele elveţiene publică telegrame din Bucureşti, descriind festivităţile organizate în România cu prilejul aniversării naşterii M. S. Regelui Carol. Ziarele deasemeni publică cele 10 puncte ale manifestului program al F. R. N. cetit de d. ministru Giurescu la Ateneul Român.

OMAGIUL PORTUGALIEI

Lisabona, 19 (Rador.) — Presa portugheză publică fotografii şi articole omagiale consacrate M. S. Regelui Carol al României. Oficiosul „Diario di Manha", ziarul „Novidades", „Avoz", „Republica" şi „Diario de Lisboa" afirmă simpatia lor pentru România şi respectul poporului portughez pentru M. S. Regele Carol.

SUBLINIEREA EVENIMENTELOR IN UNGARIA

Budapesta, 19 (Rador.) — Ziarele maghiare de Marţi publică ample dări de seamă despre festivităţile cari au avut loc în România, cu prilejul sărbătoririi zilei de eri.

CE SCRIU ZIARELE BELGIENE

Bruxelles, 19 (Rador.) — Cu prilejul aniversării M. S. Regelui Carol al României, întreaga presă belgiană pune în lumină adânca credinţă monarhică a poporului român, care vede în Suveranul Său personificarea însăşi a unei istorii glorioase şi a destinului său naţional, întemeiat pe solidaritatea entuziastă a aspiraţiilor obşteşti.

PRESA GERMANĂ DESPRE DESFĂŞURAREA FESTIVITĂŢILOR

Berlin, 19 (Rador.) — In diferite reportagii, presa germană se ocupă pe larg de aniversarea naşterii M. S. Regelui Carol. „Deutsche Allgemeine Zeitung" publică un foarte amănunţit articol al corespondentului său din Bucureşti, în care arată cum a decurs în capitală sărbătorirea măreţei zile.

Cuvântarea d-lor Argetoianu şi Giurescu sunt reproduse într'un rezumat bogat, care nu scapă niciuna din ideile principale şi niciun punct esenţial din programul de lucru al F. R. N.

Scurte telegrame externe

Ciunking 19 (Rador). — **Agenţia oficială chineză anunţă o a doua mare victorie chineză, în Sud-Estul provinciei Shansi.**

Trupele chineze au respins în cursul unei sângeroase bătălii, o puternică ofensivă japoneză în regiunea Ciangte primind întăriri de infanterişti, cavalerişti, tuuri de câmp şi care blindate. Japonezii au pornit un puternic atac, sprijiniţi fiind de o escadrilă de 20 avioane. Chinezii au rezistat, după care au contraatacat, sfărâmând înaintarea japoneză. Atacatorii au fost siliţi să se retragă pe tot frontul.

Numărul morţilor japonezi trece de 10.000.

*

MOSCOVA, 19 (Rador). — HAVAS: O COMISIE GERMANĂ A SOSIT LA MOSCOVA PENTRU A NEGOCIA REPATRIEREA GERMANILOR DIN PROVINCIILE POLONE, OCUPATE DE ARMATELE SOVIETICE. SE VALUEAZĂ IN MOD SUMAR LA 300.000 PÂNĂ LA 400.000, NUMĂRUL GERMANILOR CE TRAESC IN ACESTE REGIUNI.

*

Helsinki, 19 (Rador). — DNB.: Intre principalii membri ai guvernului au avut loc azi consultări, cu privire la negocierile URSS. D. Kallio, preşedintele republicei şi ministrul afacerilor străine pleacă Miercuri la Stockholm, de unde revin Joi cu avionul. D. Paasikivi, nu se înapoiază la Moscova decât Vineri, pentru a continua conversaţiile.

*

Oslo, 19 (Rador). — Regele Haakon al Norvegiei, însoţit de Kont, ministru de externe, a plecat Marţi seara la Stockholm. Pe peronul gării, suveranul a fost aclamat îndelung de o mare mulţime.

*

Londra, 19 (Rador). — Regele George a primit Marţi seara pe d. Chamberlain în audienţă la palatul Buckingham.

*

LONDRA, 19 (Rador). — D. BASTIANINI, AMBASADORUL ITALIEI A REMIS AZI REGELUI GEORGE, LA PALATUL BUCKINGHAM, SCRISORILE SALE DE ACREDITARE. LA CEREMONIE ERA DE FAŢĂ ŞI LORDUL HALIFAX.

*

Shanghai, 19 (Rador). — Peste 400 chinezi au pierit în naufragiul vasului fluvial japonez Haintaikoo care s'a scufundat numai în două minute în apele fluviului Jangste, declară câteva din persoanele care au reuşit să scape. Catastrofa a fost provocată de prea marea încărcătură aflată pe bordul vasului şi de uraganul înregistrat în ziua naufragiului.

MALAGA, 19 (Rador). — HAVAS ANUNŢĂ: UN AVION TRIMOTOR ITALIAN CARE FACE SERVICIUL INTRE SEVILLA ŞI MALAGA S'A PRĂBUŞIT IN APROPIERE DE ACEST ORAŞ. SUNT 14 MORŢI, PRINTRE CARE ŞI PILOTUL ŞI RADIOTELEGRAFISTUL. PE BORD SE AFLAU 17 PASAGERI.

*

Cairo, 19. (Rador.) — SENATUL A ADOPTAT ÎN ŞEDINŢA DE MARŢI NOAPTEA CU 68 VOTURI CONTRA 59 DECRETUL PRIN CARE SE PROCLAMĂ STAREA DE ASEDIU.

*

Washington, 19. (Rador.) — Senatorul democrat Walsh, preşedintele comitetului naval al Senatului a declarat că desfinţarea embargoului ar prezenta pericolul ca Statele Unite să fie atrase în războiul european. Votându-se proectul senatorului Pittmann, s'ar anunţa lumii, că Statele Unite au intenţia să devină aliatele puterilor Occidentale, la adăpostul propagandei pentru desfinţarea embargoului, se ascunde numai intenţia de a face din Statele Unite un arsenal al puterilor Occidentale.

Consiliu de miniştri la Ankara

Tratativele turco-sovietice au eşuat

Turcia va semna în schimb la sfârşitul acestei săptămâni pactele de asistenţă mutuală cu Anglia şi Franţa

Ankara, 19 (Rador.) — Agenţia Havas comunică: Plecarea d-lui Saracioglu la Ankara, dela Moscova, se datoreşte faptului că ministrul afacerilor străine a hotărât să se reîntoarcă pentru a face un raport verbal guvernului său şi pentru că el a socotit că în actualele împrejurări nu mai poate rămâne mai mult departe de ţară.

COMUNICATUL SOVIETIC

Moscova, 19 (Rador.) — Agenţia Tass transmite următorul comunicat: Şederea la Moscova a d-lui Saracioglu, ministrul de afaceri străine al Turciei, scsit la U. R. S. S. pentru a înapoia vizita la Ankara a vicecomisarului sovietic, pentru afacerile străine, a prilejuit un schimb surprinzător de vederi între reprezentantul guvernului turc şi guvernului U. R. S. S. cu privire la relaţiile dintre U. R. S. S. şi republica turcă.

Acest schimb de vederi care s'a desfăşurat într'o atmosferă cordială, a confirmat din nou inalterabilitatea relaţiilor de amiciţie dintre Uniunea Sovietică şi Turcia şi dorinţa comună a celor două guverne de a menţine pacea. Cele două guverne au stabilit că este de dorit să se menţină contactul şi în viitor pentru examinarea colectivă a chestiunilor ce interesează U. R. S. S. şi republica turcă.

CONSILIU DE MINIŞTRI La ANKARA

Istambul, 19 (Rador.) — Un consiliu de miniştri s'a întrunit sub preşedinţia d-lui Inonu, în urma ultimului raport al d-lui Saracioglu. Preşedintele adunării naţionale şi mareşalul Ciakmak, şeful Marelui Stat Major, au luat parte la acest consiliu.

SOVIETELE AU SUFERIT UN EŞEC

Newyork, 19 (Rador.) — Comentând negocierile ruso-turce, „Newyork Herald Tribune" scrie că se pare că ruşii au suferit prima lor înfrângere diplomatică serioasă. „Newyork Times" scrie că întreruperea negocierilor dela Moscova, poate însemna o răsturnare a şanselor de război. Succesele pe care Germania le-a câştigat până acuma, trebuiesc considerate simple rezultate preliminare, iar adevărata încercare a puterilor se va produce de abea de aci înainte.

PACTELE TURCO-FRANCO-ENGLEZE VOR FI SEMNATE LA SFARŞITUL SAPTAMANEI

Ankara, 19 (Rador.) — Agenţia Reuter anunţă: CERCURILE BINE INFORMATE CRED A ŞTI CĂ PACTELE DE ASISTENŢĂ MUTUALĂ INTRE TURCIA, MARELE BRITANIE ŞI FRANŢA VOR FI SEMNATE INAINTE DE SFARŞITUL ACESTEI SĂPTĂMANI.

Relatarea oficială turcă

RELATAREA OFICIALA TURCĂ

Ankara, 19 (Rador.) — Agenţia telegrafică turcă „Agentolla" transmite: D. Saydam, preşedintele consiliului de miniştri a făcut grupului parlamentar al partidului republican poporului Marţi declaraţiile următoare:

„La momentul când d. Saracioglu a plecat dela Moscova, cele două guverne avuseseră schimburi de vederi despre pactele esenţiale ale tratatului ce urma să fie încheiat. Negocierile duse la Moscova, pe aceste baze, nu au putut să ajungă la o înţelegere. Cauza este că guvernul sovietic a prezentat ministrului nostru de externe propuneri cu totul noui. Nu a fost posibil să se armonizeze aceste propuneri cu bazele cari, după cum ştiau Sovietele, erau stabilite între Turcia şi Anglia şi Franţa, anume că din punct de vedere al securităţii noastre, garanţiile ce ni se dau nu echivalau cu obligaţiunile ce ni se cerea să subscrielem, aşa că cererile Sovietice nu au fost socotite ca fiind compatibile cu politica Turciei relativă la strâmtori. — Turcia fiind de părere că este esenţial să nu subscrie la alte stipulaţii de cât acelea care decurg din angajamentele internaţionale de ordin general.

Pentru aceste motive a terminat primul ministru, a fost imposibil să se ajungă de această dată, la Moscova, la reuşita negocierilor turco-sovietice. Totuşi, relaţiunile noastre cu Rusia Sovietică continuă să fie ca şi în trecut, aşezate pe baze amicale. Grupul a aprobat cu unanimitate declaraţiile preşedintelui consiliului de miniştri.

O importantă consfătuire administrativă la rezidenţa regală

Dispoziţiuni cu privire la evacuarea copiilor sub şapte ani. Magaziile timişorene de cereale se descongestionează. Măsuri pentru terminarea lucrărilor agricole.

Timişoara, 19 — Miercuri înainte de masă a avut loc, la rezidenţa regală a ţinutului Timiş, o importantă consfătuire administrativă, la care au participat: Excelenţa Sa d. Rezident Regal dr. Alexandru Marta, d. secretar general dr. Gh. Ciupe, dnii prefecţi ai celor cinci judeţe din ţinut şi toţi dnii inspectori generali dela diferite servicii

PROBLEMA EVACUĂRII COPIILOR SUB ŞAPTE ANI

Consfătuirea s'a împărţit de fapt în trei şedinţe, ţinute consecutiv, pentru trei dintre problemele administrative cele mai actuale.

Prima problemă luată în discuţie, a fost modalitatea evacuării, la nevoe, a copiilor sub şapte ani şi a persoanelor cari însoţesc aceşti copii. Comisia care a lucrat timp de mai multe săptămâni la studierea acestei probleme şi la rezolvarea ei,a făcut o lucrare de mari proporţii, pusă la punct până în cele mai mici amănunte. Pe bazele lucrării acestei comisii, s'a stabilit bugetul necesar operaţiilor de evacuare. S'a convenit să se acorde o alocaţie de 20 lei la zi de fiecare copil evacuat şi de fiecare persoană care însoţeşte pe copii evacuaţi. Cheltuelile acestea vor fi suportate de comunele de origină ale evacuaţilor. Căile ferate au fost solicitate să facă toate înlesnirile necesare pentru cei evacuaţi, iar eventualele evacuări cu căruţe şi cu tracţiune mecanică se vor face prin Cercurile de recrutare.

LUCRĂRI DE MOBILIZARE AGRICOLĂ

In şedina comisiei pentru mobilizarea agricolă s'au discutat rezultatele dispoziţiilor date anterior în această materie. S'a constatat că în judeţele Hunedoara Severin şi Caraş lucrările agricole, cu mici excepţii, merg aproape normal. Faptul acesta se datoreşte întâi de toate împrejurării că în aceste judeţe s'au făcut mai puţine rechiziţii de animale, iar în al doilea rând împrejurării că în aceste judeţe şi în timpurile normale munca câmpului s'a făcut de femei şi de copii, — exact ca şi azi, — în timp ce bărbaţii aveau servicii pe la industriile din judeţ.

In Timiş-Torontal şi Arad lucrările agricole sunt întârziate, atât din cauza rechiziţiilor cât şi din pricina celor vreo zece zile ploioase din luna aceasta.

S'a constatat că mai peste tot sfecla de zahăr n'a putut fi transportată de producători la fabricile de zahăr. Deoarece prin acest fenomen persistă în mod serios ameninţarea ca fabricile de zahăr să nu poată fabrica quantumul obişnuit din acest articol de primă necesitate şi de export al nostru, s'au făcut intervenţii ca armata să pună la dispoziţia producătorilor de sfeclă echipe de autocamioane pentru transportul sfeclei la fabrici. Tot pentru uşuarea acestui transport s'a cerut eliberarea dela rechiziţii a unui număr de 2000 de cai în judeţul Arad şi 2500 cai în judeţul Timiş-Torontal.

Pentru efectuarea sămănăturilor de toamnă, s'a hotărît să se recurgă, la nevoe, la rechiziţionarea tractoarelor, evident contra plată (200—250 lei de jugăr).

INFRANAREA SPECULEI

In privinţa aplicării legii contra speculei ihcite, şefii de administraţii au primit îndrumări să vegheze ca să se aplice cu severitate hotărîrile comisiei ţinutale. Aceste hotărîri însă trebuesc aplicate cu mult tact, ca să fie în folosul consumatorilor, dar să nu se contribue prin ele la sustragerea stocurilor de alimente de pe piaţă, nici negustorii să nu fie nedreptăţiţi.

VALORIFICAREA GRÂULUI

D. inspector general financiar Victor Ţăranu a arătat că încasarea impozitelor la ţară a întâmpinat în ultimul timp oarecari dificultăţi, din cauză că sătenii nu şi-au putut vinde încă o bună parte din recolta de grâu.

In privinţa aceasta sunt date însă toate şansele unor îmbunătăţiri. Se ştie că valorificarea grâului la Timişoara a întâmpinat greutăţi din cauza lipsei de magazii. Azi însă aceste magazii se descongestionează mereu. Zilnic pleacă de aici 100—150 vagoane de grâu, aşa încât în scurt timp pot fi cumpărate dela sateni alte 2000 vagoane, iar pe măsura expedierii acestora mereu alte şi alte cantităţi, aşa încât sătenii îşi pot vinde de acum toate cantităţile de grâu de cari dispun.

*

D-nii prefecţi prezenţi la consfătuire au făcut câte o dare de seamă asupra situaţiei din judeţele respective.

Constituirea consiliului de administraţie „SET"

Timişoara, 19. — Regia publică comerciale „SET" (stibilimentele economice ale municipiului Timişoara) şi-a ţinut Miercuri la orele 5 p. m., în sala de şedinţe a primăriei, în prezenţa d-lui primar-şef dr. Emil Ţieranu, şedinţa de constituire a consiliului de administraţie.

La deschiderea şedinţei, d. primar-şef dr. Emil Ţieranu a rostit o scurtă alocuţiune omagială pentru M. Sa Regele Carol II, care a scos ţara din făgaşul deprinderilor rele de până acuma, trasând un drum care poate fi numit al muncii şi al mântuirii. Acest drum va aşeza în sfârşit şi administraţia noastră în rândul administraţiilor civilizate din apus. Rezultatele maritor iniţiative regale încep abia să se arate. Pe măsura ce va trece timpul, fiecare va avea să se convingă cât de fericită a fost clipa în care Suveranul României, dând ia o parte tot ce a fost netrebnicie şi trecut, a luat frâna conducerii în mâinile Sale destoinice şi norocoase. Inconjurat de colaboratori tot atât de destoinici şi de bine intenţionaţi, M. Sa Regele Carol II va binemerita dela naţiunea Sa toate titlurile de recunoştinţă. (Cei prezenţi, în picioare, aclamă pe Suveran).

D. primar şef dr. Emil Ţieranu aduce apoi mulţumiri d-lui subsecretar de stat dr. Coriolan Băran, al cărui spirit intreprinzător a prezidat la înfiinţarea regiei publice comerciale „SET". Fără grija şi străduinţele d-sale, intreprinderile cari fac parte din „SET", ar fi fost condamnate şi în viitor la lâncezeală, poate chiar la dispariţie.

D. dr. Ioan Doboşan vorbeşte în numele membrilor din consiliul de administraţie ai „SET"-ului, iar d. Pavel Disela în numele funcţionarilor cari vor lucra acolo.

D. viceprimar dr. Petru Warth, delegat a îndeplini funcţia de preşedinte al consiliului de administraţie „SET", mulţumeşte petru încrederea ce i s'a arătat şi promite că va lucra şi acolo cu cinste şi cu grijă pentru patrimoniul intreprinderilor ce intră sub o nouă administraţie.

Se constitue apoi, pe timp de 4 ani bugetari, consiliul de administraţie „SET", din care, alături de d. vice-primar dr. Warth, fac parte dnii dr. Cassius Dobrin, dr. Ion Doboşan, dr. Gh. Oprea, dr. Leonte Munteanu, Victor Ţăranu şi Pavel Disela ca director delegat.

Din comisia de control, aleasă pe timp de un an bugetar, face parte d. dr. Ernest Heim, şeful serviciului ocrotirilor Sociale dela municipiu şi un delegat al ministerului de finanţe, care se va numi mai târziu, după sosirea avizului ministerului.

Conform regulamentului de organizare al „SET"-ului fiind nevoe şi de un vicepreşedinte al consiliului de administraţie, care să înlocuiască în absenţă pe preşedinte, în funcţia aceasta este ales **d. dr. Ion Doboşanu.**

D. Victor Cornea a fost ales secretar al consiliului de administraţie, d. Traian Popovici contabil al „SET"-ului, iar d. ing. Jivănescu a fost însărcinat cu coducerea serviciului tehnic al nouei regii publice comerciale.

Activele şi pasivele intreprinderilor comunale cari fac parte din „SET" vor fi preluate de noul consiliu de administraţie la 1 Noembrie a. c. Activele acestor intreprinderi, la 1 Aprilie 1939, după precizările dlui Pavel Disela, au fost de 143 milioane lei, iar pasivele de 78.165.853 lei.

*

După terminarea şedinţei de constituire a noului consiliu de administraţie s'au expediat următoarele telegrame:

DOMNULUI SUBSECRETAR DE STAT DR. CORIOLAN BARAN
Bucureşti

Consiliul de administraţie al stabilimentelor economice Timişoara, constituindu-se azi, respectuos salută pe iniţiatorul intreprinderii, urându-i sănătate şi făgăduind că va lucra exclusiv în spiritul de corectitudine al Excelenţei Voastre, care aţi creat această instituţie, şi în interesul municipiului nostru. Intreaga activitate a consiliului ne străduim s'o facem demnă de numele Excelenţei Voastre:

Sănătate!

EXCELENŢEI SALE DOMNULUI REZIDENT REGAL DR. ALEXANDRU MARTA
Timişoara

Constituindu-se, consiliul de administraţie al stabilimentelor economice Timişoara salută respectuos pe Excelenţa Voastră, urându-Vă sănătate şi făgăduind că va lucra în interesul municipiului în spiritul vremurilor noui, străduindu-se să fie demn de încrederea Excelenţei Voastre.

Sănătate!

O DISPOZIŢIE A MINISTERULUI DE FINANŢE CU PRIVIRE LA PROPRIETARII DE CASE

Bucureşti, 19. (Sir.) — Proprietarii cari nu declară la fisc pe chiriaşi, nu vor mai fi amendaţi. Ministerul de finanţe a dat importanta decizie în privinţa aceasta.

„DACIA"
e ziarul tuturora

Avorturi

Plaga avorturilor, care apasă ca un adevărat blestem asupra Banatului, a fost semnalată, comentată şi răstălmăcită de întreaga presă locală, de publicaţiile de specialitate din ţară, de toată lumea conştientă de acest pericol, care roade sănătatea populaţiei din acest colţ de pământ dăruit de belşug de Dumnezeu.

Dar răul n'a putut fi stăvilit nici de ultima dată, nici de măsurile luate până acum şi nici de sancţiunile aspre ale legii, ci continuă să macine temeliile vieţii bănăţene.

Altădată, de atâtea ori şi azi, veţi găsi în rubrica faptelor diverse, asemenea cazuri. La sate, moaşe fără conştiinţă răscolesc pântecele mamelor criminale, cu pene de gâsca, rădăcini otrăvitoare şi alte instrumente vrăjitoreşti, ucigând fără milă înainte de a fi văzut soarele, fiinţele binecuvântate.

Generaţii întregi au fost stârpite astfel şi putem afirma că, numai un procent foarte redus din aceste cazuri au fost duse la noscute, trecând dincolo de laboratoarele vrăjitoreşti ucigaşe ale moaşelor oficiale sau de ocazie.

Multe din aceste mame inconştiente au plătit cu viaţa gestul lor nesocotit, iar alţii l-au ispăşit în întunerecul celulelor reci. Cu toate acestea, bănăţencele nu s'au vindecat de această boală cumplită şi nimicitoare de vieţi nevinovate.

Cine a făcut vreodată o comparaţie între pruncii rumeni ai altor ţinuturi şi cei necăjiţi, palizi, fără viaţă ai Banatului, îşi poate da seama, că pe feţele lor e întipărită adânc pecetea păcatului amintit mai sus şi a altora, de care se fac vinovate mamele bănăţene.

O acţiune eroică, în care să nu fie admise prea mult mijloacele, trebuie să pornească viguros peste viaţa satelor bănăţene, pentru stârpirea flagelului avorturilor, pentru salvarea copiilor, pentru salvarea Banatului ameninţat.

(gr. flor.)

† Georgeta Birăescu

Moartea, necruţătoare şi absurdă uneori, a smuls vieţii o fiinţă plăpândă, care n'a putut să-i simtă încă bucuriile şi farmecul.

Studenta Georgeta Birăescu a încetat din viaţă eri dimineaţă, în clinica Universităţii din Cluj, în urma unei septicemii.

Fiică a colegului nostru, d. Traian Birăescu, şeful biroului statistic al primăriei, tânăra studenta şi-a plecat genele în faţa implacabilei morţi, la numai 18 ani, o vârstă care-i deschidea drumuri de frumoase nădejdi.

Elevă eminentă pe băncile liceului, unde a fost în chip deosebit preţuită, Georgeta Birăescu promitea să fie şi o studentă emerită la Universitatea spre care-şi îndreptase cu timii paşi ai scurtei sale vieţi.

Dar, mâna nevăzută, a implacabilei morţi a acoperit fruntea sub care se învolburau visele minunate ale adolescentei, rănind sufletul unui tată nefericit şi al unei mame neconsolate.

Inmormântarea defunctei va avea loc la capela cimitirului ortodox din Iosefin, Vineri 20 Octombrie, după amiază.

Ne asociem la doliul imens al indurerata familii, căreia îi transmitem sincere condoleanţe, pentru pierderea ce o încearcă.

Studenţimea română dezaprobă asasinarea fostului primministru

Bucureşti, 19. (Sir.) — D. C. ARGETOIANU, PREŞEDINTELE CONSILIULUI DE MINIŞTRI A PRIMIT O SCRISOARE DIN PARTEA STUDENŢIMII CREŞTINE, PRIN CARE DEZAPROBĂ ASASINAREA ODIOASĂ A FOSTULUI PREŞEDINTE ARMAND CĂLINESCU.

ECONOMICE

Agricultura judeţului Timiş-Torontal în lumina planului de lucru pe 5 ani întocmit de Camera de Agricultură

— Istoricul economic al judeţului şi planul agricol —

Timişoara, 19. — In ultimii doi ani au schimbat multe în Ţara Românească. Am putea spune: s'a produs o schimbare generală. Astăzi totul se face în mod dirijat, dar mai ales economia. Nevoia acestei schimbări a fost determinată de faptul că pe vremea când toate au fost lăsate la iniţiativi particulară, au început să răsară lacunele în toate domeniile de activitate.

Astfel, în agricultură ne-am pomenit că anumite culturi se intensifică în vreme ce altele scad îngrijitor şi fără nici o justificare. Pe de altă parte, pe când în alte ţări s'au depus toate sforţările pentru o raţionalizare, nu numai a agriculturii în genere, dar şi a muncii agricole, astfel să se scoată maximum de producţie şi de bună calitate.

Toate acestea au cerut o schimbare de metodă şi trecerea la sistemul economiei dirijate. Actualul guvern şi-a înscris această schimbare în programul său de lucru. In fruntea departamentului Agriculturii, a fost aşezat d. prof. N. Cornăţeanu, un om din şcoala nouă şi cu foarte cunoştinţe în domeniul agriculturii. D-sa a luat pe tehnicieni şi i-a trimis în fiecare pe teren să întocmească planuri de lucru şi să înveţe pe ţaran cum se face o agricultură raţională.

Camerele de agricultură au fost reorganizate pe alte baze de raţiune: reale; asemeni vechile regiuni agricole au fost înlocuite cu ocoalele agricole actuale. In fruntea tuturora au fost instalaţi numai tehnicieni specializaţi şi recunoscuţi după activităţi anterioare.

In fruntea Camerei de agricultură a judeţului Timiş-Torontal, au fost puşi, ca director d. ing. V. Fărcăşanu, ca preşedinte d. Pavel Petru, unul din puţini agricultori de seamă, ca şef al Serviciului agricol judeţan d. ing. Emil Negruţ cu o lungă practică la Şcoala de agricultură din Ciacova pe lângă d. ing. Gh. Chelemen care de ani de zile face acolo o agricultură cu adevărat ştiinţifică.

Planul agricol pe 5 ani, a fost întocmit de toţi aceştia, pe baza planului agricol din anul trecut, pe activitatea desfăşurată până în prezent de către Camera de agricultură şi pe datele judeţene. Pe baza acestor planuri şi date, se va desfăşura şi activitatea de viitor.

Istoricul economic al judeţului

Statistica cadastrală din 1930, ne arată că în judeţ avem 242.328 de proprietari cu o suprafaţă totală de 743.146 hectare pământ şi care se împarte astfel: arabil: 543.869 ha., păşune: 51.821 ha., fâneţe: 40.245 ha., totalul cultivabil este de 635.943 ha.; păduri: 47.293 ha., vii: 8318, pomi 1436, grădini de zarzavat: 7878 ha., hameişti: 10 ha. intravilane clădită şi necldădită: 13.927 ha., parcuri de vânătoare 16 ha., improductiv 27.938 ha., deci totalul necultivabil este de 107.202 ha.

Statistica însămânţărilor pe terenul arabil arătat mai sus, pe anii 1928—1938, ne arată următoarele cifre, medii, despre felul culturilor: grâu: 245.033 ha., orz: 25.327 ha., săcară: 5859 ha. la culturi de toamnă, iar la cele de primăvară: ovas: 276.220 ha., porumb: 180 619 ha.; furajere: lucernă: 9566 ha., trifoi: 10.838 ha., duhie: 1029 ha. şi alte plante furajere: 7573 ha., alimentare: 15.330 ha. şi industriale 7728 ha.

Aceiaşi statistică ne arată o mare descreştere numărul hectarelor însămânţate cu grâu, orz şi ovăs şi o creştere la porumb, plante furejere, alimentare şi industriale.

Cultura cerealelor de toamnă, are deci o tendinţă pronunţată de scădere. La grâu ea apare ca normală şi de dorit, dar la orz trebue mărită, iar la ovăs, trebue întrodusă cultura de toamnă.

Cultura de primăvară, reprezentată prin orz, ovăs şi grâu, ne arată că orzul se samănă pe suprafeţe neglijabile, iar grâul de primăvară se cultivă numai în anii când nu se pot face însămânţări de toamnă. Cultura ovăsului de primăvară e în descreştere aproape la jumătate din suprafaţa iniţiată. O ridicare a acestei culturi se impune.

Şi, pe când cultura porumbului, în ultimii 11 ani descreşte, apoi creşte şi se menţine, — datorită intensificării îngrăşatului de porci, — cultura furajelor a crescut cu 33%. Planul pe 5 ani prevede mărirea acestor suprafeţe în vederea unei mai raţionale creşteri a animalelor. Dealtfel, cultura lucernei s'a mărit cu 100%, în vreme ce dughia a scăzut cu 35%.

Plantele rădăcinoase şi cele alimentare, în special lintea şi fasolea, s'au dublat, deci trebuesc încurajate.

Suprafaţa plantelor industriale a crescut deasemeni cu 35%, în special rapiţa, sfecla de zahăr şi cânepa. Se urmăreşte şi aici o intensificare.

Planul de activitate

După cunoaşterea datelor de mai sus, s'a întocmit planul agricol pe 5 ani. El prevede îmbunătăţirea producţiei medii prin aplicarea de măsuri tehnice, despre care vom scrie în cele ce urmează, dar cari nu pot fi stabilite procentual, deoarece în judeţul nostru producţia este în funcţie de factorii atmosferici.

Se va introduce seminţele selecţionate la cultura grâului care să dea un spor faţă de recolta ultimilor ani, nu prea mare deoarece solurile de grâu din judeţ sunt generalizate aproape 100%. Camera va produce în instituţiile sale grâu original, reînmulţit şi care se va distribui agricultorilor.

Necesitatea cere ca soiurile de orz de toamnă şi ovăs de primăvară să fie schimbate, deoarece la acestea nu s'a făcut până în prezent nici o împrospătare de foarte multă vreme.

Prin planul de însămânţare se va mări şi recolta. Se va acţiona în special la o cultură raţională a porumbului, care în bună parte este premergător grâului.

Aplicarea îngrăşămintelor chimice, nu este tocmai rentabilă din cauza costului lor. Pentru a se lămuri această problemă, se vor face culturi demonstrative.

Planul prevede: arătura dublă în mod curent şi curăţirea seminţelor şi desinfectarea lor. După cele constatate anul acesta prin modul de valorificare a grâului, se impune ca şi această problemă să fie atacată din plin. In acest scop, prin cooperative, se vor procura maşinile necesare, iar pentru desinfectarea seminţelor, se vor procura în cantităţi suficiente preparatele necesare şi se va propaga un tratament raţional.

In numărul viitor, vom arăta ce cuprinde planul agricol pe 5 ani pentru celelalte ramuri ale agriculturii.

Teodor Baloş

Negocieri comerciale între URSS şi Iran

Rusia speră să obţină concesiuni petrolifere

Newyork, 19 (Rador). — Reuter: „Newyork Times" află din cercurile diplomatice din Washington, că URSS ar acorda un deosebit interes Orientului apropiat. Prin negocieri comerciale, U. R. S. S. ar căuta să-şi sporească influenţa în partea nordică a Iranului, sperând să obţină controlul producţiei de orez şi concesiuni petrolifere.

Ziarul subliniază importanţa acestei acţiuni, dată fiind poziţia strategică excepţională a Iracului, în Orientul apropiat.

ACORDUL COMERCIAL GRECO-IUGOSLAV S'A INCHEIAT

Belgrad, 19 (Rador). — Negocierile comerciale greco-jugoslave, începute la 4 Octombrie la Belgrad, s'au terminat Luni.

S'a hotărît acordul comercial şi de compensaţii semnat în 1936 să fie prelungit până la 21 Aprilie 1940, cu oarecari modificări.

187 NOUI FIRME EXCLUSE DELA LICITAŢII PUBLICE

Bucureşti, 19 (SIR). — Ministerul Finanţelor a întocmit un nou tablou despre 187 firme cari sunt excluse dela licitaţii publice în întreg cuprinsul ţării.

EXPORTUL FASOLEI A FOST PROHIBIT

BUCUREŞTI, 19 (SIR). MINISTERUL ECONOMIEI NAŢIONALE A INTOCMIT UN DECRET-LEGE PRIN CARE CU INCEPERE DE AZI S'A PROHIBIT EXPORTUL FASOLEI IN BOABE ŞI A OVASULUI. MĂRFURILE PENTRU CARE S'A DEPUS LA VAMI ANTERIOR DATEI DE AZI DECLARAŢIUNI DE EXPORT, SUNT LIBERE LA EXPORT.

Schimburile comerciale sovieto-britanice

Lodra, 19 (Rador). — D. Stanley, ministrul comerţului extern, răspuzând în şedinţa de Marţi a Camerii comunelor la mai multe întrebări privitoare la schimburile comerciale sovieto-britanice, a precizat că guvernul britanic va căuta să obţină asigurări că produsele britanice exportate în URSS nu vor fi trimise de acolo în Germania.

D. Stanley a refuzat să spună, dacă guvernul are de gând să trimită o delegaţie comercială la Moscova, pentru a negocia un acord comercial. El a spus: chestiunea posibilităţilor de comerţ între noi şi URSS este în curs de examinare.

TELEGRAME INTERNE

NOUL MINISTRU AL ROMANIEI A SOSIT LA BUDAPESTA

Budapesta, 19. (Rador.) — D. Cruţescu, ministru plenipotenţiar al României la Budapesta, a sosit în ziua de 17 la Budapesta, luându-şi postul în primire.

La gară a fost salutat de întreg personalul legaţiei şi al secţiei consulare din Budapesta, în frunte cu d. Dan Geblescu, prim-secretar al legaţiei, col. Davidescu, ataşat militar, etc.

ARESTAREA UNUI EXCROC DIN CAPITALA

Bucureşti, 19. (Sir.) — Parchetul Ilfov a arestat pe Anghel Păunescu zis Pompilian, zis Păun din Capitală, Bulev. Carol 63, care se specializase în lovituri gen financiar, prin anunţuri atrăgătoare recruta victimele, pe care apoi în mod abil le excroca de diferite aconturi importante, pentru afaceri cari bineînţeles nu se mai incheiau niciodată.

AUDIENŢE LA D. MINISTRU GR. GAFENCU

BUCUREŞTI, 19. (Sir.) — D. Gr. Gafencu, ministru de externe a primit eri pe ambasadorii Franţei şi Turciei şi pe miniştrii Angliei şi Germaniei la Bucureşti.

IN JUD. BACAU, A INFLORIT A DOUA ORA LILIACUL

Moineşti, 19. (Sir.) — După zile friguroase şi de zăpadă, în regiunea Moineşti, jud. Bacău, s'a abătut un val de căldură. In unele locuri au înflorit a doua oară liliacul şi dudul.

S'AU INFIINŢAT ALTE 10 TRENURI-BAI

Bucureşti, 19. (Sir.) — D. dr. gen. Marinescu, ministrul Sănătăţii a decis înfiinţarea a încă 10 trenuri-băi, în afară de cele 25 existente.

DD. PROF. N. IORGA ŞI I. PETROVICI DOCTORI HONORIS CAUZA A UNIVERSITĂŢII DIN ALGER

Bucureşti, 19. (Sir.) — D-nii profesori N. Iorga şi I. Petrovici au fost proclamaţi doctori honoris cauza ai universităţii din Alger.

SESIUNEA DE TOAMNA A SF. SINOD

Bucureşti, 19. (Sir.) — Ieri la 10 dimineaţa s'a deschis sesiunea de toamnă a Sf. Sinod, sub preşedinţia I. P. S. S. Patriarh Nicodim Munteanu.

ZILE DE VARA IN TOATA ŢARA

BUCUREŞTI, 19. (Sir.) — In diferite părţi ale ţării sunt adevărate zile de vară, acum în Octombrie. Eri în capitală au fost 28 gr. în aer liber şi 37 gr. la soare.

BESTIALA CRIMA A UNUI FIU DENATURAT

Bucureşti, 19. (Sir.) — Parchetul Vlaşca anchetează cazul morţii suspecte a bătrânului Marin Florea din Giurgiu, str. Cărămidari. Din anchetă reese că la 10 Oct., urma loviturilor de cuţit. Criminalul fiu a cerut mamei sale bani, sub ameninţarea cu moartea. La strigătele disperate ale femeii a sărit tatăl, încercând să-şi potolească fiul. Infuriat peste măsură, bestialul fiu a aplicat tatălui 10 lovituri de cuţit rănindu-l mortal. După câteva zile a murit, iar din autopsia făcută eri s'a constatat moartea în urma loviturilor de cutit. Criminalul fiu a fost arestat şi în cele din urmă a mărturisit nelegiuita-i faptă. Cu mare greutate a fost scăpat de furia mulţimii.

Cererile de import nu se vor primi decât până la 21 Oct

Bucureşti, 19 (SIR). — Ministerul Economiei Naţionale aduce la cunoştinţă că: cererile de import ale firmelor industriale şi comerciale pentru cotele trimestriale (patru) se vor primi la înregistrare numai până la 21 Octombrie 1939.

Toate aceste cereri vor fi întocmite pe nouile formulare tip. Cererile pentru import maşini, instalaţiuni şi piese de schimb necesare industriei pe tremestrul 4, se vor înregistra şi după data de 21 Octombrie.

Până la noi dispoziţiuni, cererile privind importul din trimestrul 4 ale autorităţilor de stat, judeţ, comună, industriilor de armament, societăţilor petrolifere şi miniere şi cele destinate agriculturii, se vor primi la înregistrare în orice zi de lucru, şi după 21 Octombrie 1939.

MUNCILE AGRICOLE AVANSEAZA IN BUNE CONDIŢIUNI

BUCUREŞTI 19 (SIR). — TIMPUL CALDUROS ŞI EXTREM DE PRIELNIC, PERMITE EFECTAUREA MUNCILOR AGRICOLE IN BUNE CONDIŢIUNI. IN UNELE REGIUNI SE SIMTE LIPSA DE BRAŢE SI DE ANIMALE SE LUCREAZA LA CULESUL PORUMBULUI ŞI AL VIILOR, LA ARĂTURI ŞI SEMANATURI DE ORZ DE TOAMNA ŞI GRAU.

SPORT

Şedinţa Districtului

In ultima şedinţă a districtului Timişoara s'au adus importante hotărîri.

In primul rând gruparea Fratelia a fost avertizată, pentru ultima oară, din cauza incidentelor petrecute în repetate rânduri pe terenul ei, şi pentru neglijenţă dovedită cu privire la siguranţa jucătorilor şi arbitrilor.

In viitor matchurile de pe Arena Fratelia se vor disputa în prezenţa a cel puţin 10 aranjori şi cinci jandarmi. Gruparea va fi făcută direct responsabilă pentru orice abatere, atât în interiorul cât şi în exteriorul arenei sale de joc, şi va fi sancţionată cu suspendarea definitivă a arenei.

Se invită grupările ca să execute dispoziţiunile date de F. R. F. A. publicate în Rombol No. 9, înaintând districtului tablourile până la 23 Octombrie.

Se pedepseste cu suspendare jucătorii: Thomas Ioan (Freidorf) în baza art. 377 R. A. pe 15 zile, Feller Ioan (membru în gruparea Freidorf) cu 15 zile, iar ca mustrare pentru joc brutral conf. art. 384 R. A. Sturm Ioan (circ. III) Szabó Stefan (Freidorf) şi Györi Fr. (Victoria).

Se amendează gruparea Freidorf pentru linsa carnetului Zimmermann Fr. cu Lei 50.

Se respinge cererea de revizuire introdusă de gruparea C. S. Hammer Ney, contra omologării jocului cu Iuventus.

Se ia act de retragerea grupării Bohn din camp. anului 1939/40, şi făcând aplicare de art. 180 şi urm. din R. A. se amendează gruparea Bohn cu Lei 2000. — având-se în vedere şi faptul că numita grupare s'a mai făcut vinovată de neprezentare la joc în două rânduri.

Totodată se retrogradează în cat. II. districtuală.

Se suspendă pe data de 21 Octombrie 1939, următoarele grupări pentru neplata pauşalului pe anul 1939, —rata scadentă la 1 Oct. 1939.

Politehnica Lei 500, Banatul Lei 950, Progresul Lei 500, Fratelia Lei 500, Dura Lei 350, Fortuna Lei 700, Iuventus Lei 700, Hammer Nev Lei 200, Cultura Lei 700, Ancora Lei 350.

Se omologhează jocurile din 15 Oct. şi anume: Cfr.—Politehnica 5:1, Fratelia—Vulturii 2:1, Jandarmi—Banatul 3:2, Rapid — Patria 3:2, Victoria — Freidorf 4—0. Circ. III — Ancora 1:0, Dura — Cultura 4:

In cauza contestaţiei Hammer Ney contra Berganer (Fortuna) se vor cere lămuriri dela comisia de transferări.

Timişoara 17 Oct. 1939.

Defecţiuni în formaţiile Ungariei

In Capitala de pe malurile Dunării matchurile celor două selecţionete produce din zi în zi noui griji, selecţioneurul neputând lua încă o hotărire.

E penibil pentru vecini nostri, că faimosul Gyetvai are un tendon rupt, astfel că nu va putea juca la nici un caz.

După cea mai nouă situaţie echipele ungare vor apare în următoarele formaţii:

Echipa A: Toth — Pákozdi, Biro — Pázmándi, Toth (Taxi), Dudás — Adám, dr. Sárosi, Kolláth, Zsengellér, Toth (Ujpest).

Echipa B: Csikos — Olajkár I., Polgár — Baroti, Sárosi III, Szalay (Nemzeti) — Kincses, Nemes, Hidasi, Sütö, Tolvaj.

Incep crossurile de toamnă

Atletismul bănăţean rupe cu o tradiţie, care a silit atleţii să pauzeze cu începerea toamnei.

In acest an se vor organiza mai multe concursuri pe teren variat, cari asigură o continuitate de activitate aleţilor condamnaţi, altfel să întrerupă sportul.

Sezonul de alergări pe teren variat se inaugurează cu crossul organizat la 22 Oct. orele 12 de către C. A. Recaş, pe distanţa de cca 3 ½ km. deschis juniorilor individuali şi pe echipe de patru.

Al doilea concurs se organizează în 26 Oct. pe arena Banatul în pauza matchului Camt—UDR, de către C. S. Electrica, pe distanţa de 2000 metri, şi este deschis tuturor amatorilor, căci este organizat şi cu caracter de propagandă, cu sprijinul grupării Camt.

Acest concurs, disputat pe echipe de trei, este şi un excelent prilej de antrenament în vederea campionatelor regionale de croos, cari vor avea loc în 29 Oct. pe arena Rapid.

Teren de activitate pentru boxul din provincie!

Citeam cu câteva zile două articole în presa de specialitate din Capitală, cari au abordat problema activităţii internaţionale a boceeurilor noştri, prin competiţiuni.

Organizarea unor asemenea competiţiuni este foarte grea nu numai în vremurile de acum, dar şi oricând, căci implică cheltueli enorme atât cu organizarea cât şi cu pregătirea şi selecţiunea reprezentanţilor noştri.

Nu putem fi prea pripiţi, căci trebue să ne dăm seama cu toată sinceritatea de siutaţia actuală a boxului nostru. Boxul amator dela noi a pierdut foarte multe elemente, de prima mână, cari au trecut la profesionism. S'a umplut deja acel gol grozav, care s'a creat?

Am putea risca, dupăce boxul românesc are un prestigiu acaparat cu greu, prin succesele reputate în Cupa Micei Antante, prin turneele în streinătate şi prin organizările dela noi, ca din cauza unei însuficiente pregătiri, să cunoaştem amarul unor înfrângeri?

Sistematizarea boxului românesc, organizarea în cadre uniforme şi serioase, difuzarea lui în massele populaţiunei sunt încă toate probleme cari trebuesc.

Federaţia va şti să decidă, ori în favoarea unei Cupe Balcanice, s'au a Europei Centrale, sau a unei Cupa Dunărea, cum a propus regiunea Timişoara!

Dar până atunci să se faciliteze organizările internaţionale în provincie, cari nu angajează prestigiul naţional, dar servesc de admiralită ocazie pentru a putea progrese.

Un turneu al selectionatei Jugoslaviei, a Greciei sau chiar a celei din Ostmark este un eveniment de mare anvergură oriunde, la Galaţi, Ploeşti sau Timişoara.

Sângeroasa răzbunare a unui puşcăriaş

Cu lovituri de topor şi tăeturi de briciu el măcelăreşte pe părinţii fostei sale concubine, încearcă s'o omoare şi pe ea, apoi se sinucide

Indoitul asasinat din comuna Bulgăruş a fost făptuit din cauza geloziei

Timişoara, 19. — O îndoiată crimă, mai înfiorătoare decât şi-ar putea cineva închipui, a fost făptuită în comuna Bulgăruş, din judeţul Timiş-Torontal, în zorii zilei de eri, băgând groază în populaţia liniştitei comune.

In creerul care a conceput sângeroasa faptă, firul crimei îşi avea rădăcini vechi, iar mâna care a ucis acum, încercase, în alt chip, înainte cu câţiva ani să ucidă.

Ceeace n'a putut face atunci, a împlinit acum, cu un cinism sadic, înspăimântător.

UN OM PARASIT

Zidarul Pavel Teleki, originar din comuna Nădlac-Arad, trăia în concubinaj cu Barbara Folk, deşi aceasta nu era pe placul părinţilor ei.

Timp de 10 ani, menajul lor s'a menţinut normal, pânăce femeia a început să guste farmecele adulterului. Bărbatul, care l-a început n'a băgat de seamă, văzând că ea devine din ce în ce mai rece faţa de el, s'a interesat şi a putut afla că femeia nu i-a fost credincioasă.

Dar concubina infidelă, înainte ca bărbatul să-i mai poată face scene, l-a părăsit.

Necredinţa concubinei nu i-a putut întuneca pasiunea ce o simţea pentru ea şi bărbatul împins de acest sentiment, s'a văzut nevoit să încerce reluarea traiului comun.

Ca să o împace, i-a trimis o scrisoare, în care îi promitea o viaţă uşoară şi frumoasă. Femeia, care stătea la părinţii ei din Bulgăruş, nu l-a învrednicit cu răspuns şi n'a cedat nici la insistenţele lui personale, spunându-i categoric că nu vrea să trăiască cu el.

PRIMA ÎNCERCARE DE OMOR

In faţa hotărârii neclintite a fostei sale concubine, zidarul părăsit şi-a dat seama că orice încercare de înţelegere e de prisos.

Atunci i-a încolţit în minte gândul răzbunării, pe care a şi încercat să-l pună în aplicare în noaptea de 26 Ianuarie 1936.

Pătrunzând printr'un geam pe care l-a spart, în locuinţa fostei concubine, Pavel Teleky încearcă s'o omoare, în patul unde dormea.

Speriată din somn, femeia a reuşit să sară pe fereastră. Criminalul n'a putut decât să tragă mai multe gloanţe de revolver în întunerec, fără ca să-şi atingă ţinta din plin. Doar unul din gloanţe s'a rătăcit între muşchii omoplatului drept. Glonţul a putut fi extras foarte uşor, aşa încât femeia s'a restabilit după câteva zile.

Zidarul ucigaş a dispărut imediat după comiterea faptului, reuşind să fie prins abia mai târziu, când a fost trimis în judecată şi condamnat la 2 ani temniţă grea şi 10.000 lei amendă, pentru tentativă de omor

GÂNDURI NEGRE ÎN CELULĂ

Criminalul a început să-şi ispăşească pedeapsa la penitenciarul din Caransebeş.

In dosarul prăfuit, care cuprinde viaţa ferocelui criminal, am văzut pe o umilă cerere, semnătura-i stângace: Teleky Pal...

In tremurăturile diforme, se desluşea amprenta lombrosiană, a ucigaşului sadic, fără scrupule.

Dela Caransebeş, el a fost transferat la temniţa din Aiud, unde-şi ispăşeşte întreaga condamnare.

In celula umedă şi întunecoasă, gânduri negre îl muncesc zi şi noapte pe asasin. Se împrietenești cu tovarăşii pe cari i-a hărăzit soarta, ucigaşi şi ei. Poveştile lor cu răzbunări sângeroase, le savurează cu nesaţ, căci el nu s'a putut răzbuna deplin.

Instinctul crimei îi răscoleşte sângele şi stăpâneşte fiinţa, chiar şi atunci când porţile puşcăriei i se deschid.

Ajuns la soare, la libertate, criminalul nu ştie să profite de viaţă. Sufletul lui negru nu s'a descătuşat de setea răzbunării, inutilă şi absurdă.

DOI BATRANI MACELARIŢI

Din Iulie, când s'a eliberat dela puşcărie Pavel Teleky, a vagabondat fără rost, încercând în acelaş timp din nou să reia traiul alături de Barbara Folk fosta lui concubină.

Nici ea însă şi nici părinţii ei, bătrâni respectabili, nu puteau admite a primi în casa lor un puşcăriaş.

Refuzul le-a fost fatal, căci în zorii zilei de 18 Octombrie crt., pe la orele 5.30, criminalul şi-a împlinit bestialul vis de răzbunare.

După o noapte de beţie, el a pătruns în casa fostei sale concubine şi a omorît pe tatăl ei, Folk Matei, în etate de 69 ani, tăindu-i gâtul cu un briciu de bărbierit. Bătrânul n'a mai scos decât un geamăt slab şi şi-a dat sufletul.

Apoi, cu acelaş briciu însângerat a ucis pe soţia acestuia, Ecaterina Folk, de 61 ani, dupăce mai întâiu a lovit-o în piept cu un topor găsit în casă.

Lucrurile s'au petrecut fulgerător, aşa încât fata lor, Barbara Folk, de 40 ani, n'a putut interveni să-şi scape părinţii.

Criminalul a încercat să-i facă de petrecanie şi ei. Dar fosta concubină a luptat împotriva furiei asasinului din toate puterile, reuşind să se salveze.

In cursul disperaţiei lupte, ucigaşul a atins-o cu muchia toporului la frunte şi a tăiat-o cu briciul la bărbie, intenţionând să-i taie gâtul.

Ţipetele ei de ajutor au trezit din somn vecinii, cari s'au îndreptat spre casa crimei.

Dar înainte de a ajunge ei acolo, îngrozit de bestiala-i faptă, ucigaşul şi-a făcut singur seama, tăindu-şi arterele dela mâinile pătate cu sângele victimelor lui, murind pe loc.

Postul de jandarmi a anunţat cazul parchetului, care l-a repartizat Cabinetului I Instrucţie, unde se vor stabili împrejurările cari au dus la îndoitul asasinat din Bulgăraş.

Casa morţii, căreia sângele împregnat de moarte al victimelor şi ucigaşului îi dă un aspect lugubru, este locul de pelerinaj al sătenilor paşnici, cari privesc cutreuraţi de groază înfiorătorul spectacol . . .

GRUIA FLORUTIU

Minele de cărbuni Mehadia S. A.
oferă din galeria „Urania" din nou deschisă

Cărbuni

de prima calitate, fără piatră şi ardează pentru orice încălzire.
INDUSTRIALA, CALORIFERE şiCASNICĂ cu preţuri avantajoase.
BIROU DE VÂNZARE: Timişoara II., Str. Odobescu 50.

Mica publicitate

Să caută servitoare, cu acte in regulă, şi care se ştie găti ca în vechiul regat, la familie de 3 persoane. A se interesa între orele 8—12. Cetate, Str. Semenic Nr. 5 parter.

AUTOMOBIL Citroen limuzină-turism, tip modern, cauciucuri noui, bine întreţinut de vânzare. Preţul lei 40.000. Oferte în scris la Administraţia Ziarului.

De închiriat imediat o locuinţă compusă din 3 camere şi dependinţe, în palatul „Palace". Informaţiuni la Banca Românească

ADMINISTRAŢIA ZIARULUI „DACIA" caută vânzători de ziare. Doritorii să se prezenta de urgenţă la administraţie.

INFORMAȚIUNI

Calendar

JOI, 19 OCTOMBRIE

Ortodox: Sfântul Prooroc Ioil (800—750) î. Chr.)
Catolic: Sfântul Petru d'Alcantra.
Farmacii de serviciu: Circ. I.: Kun, Str. Iulia 4; circ. II.: Maszalits, Piața Bălcărțan 8 și Zeiner, Str. Ștefan cel Mare; circ. III.: Roxin, Piața Axente Sever; circ. IV.: Ungvary, Str. Preyer 1.
Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu; Fratelia: Panajoth.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Capitol: Program dublu: „Declasații", cu Clive Brook și Margareta Scott. „Călăreții...", cu Frații Ritz.
Scala: „Prima noapte", cu Paula Veseli.
Corso: „Poltava", cu N. Simonov.
Apollo: „Câinele din Baskervile", cu Basil Rathbone.

Istoricul zilei

— La 20 Octombrie 1600 s'a dat bătălia la râul Teleajen între Mihai Viteazul și Simion Movilă, ajutat fiind de polonezii lui Zamoiski.

— La 20 Octombrie 1758 a fost înaintată plângerea românilor neuniți către mitropolitul din Carloviț, prin care-l solicitau să intervie pe lângă Impărăteasă ca românii și preoții neuniți să nu fie persecutați.

— La 20 Octombrie 1827 flota turcească a fost sfărâmată la Navarin de flota aliaților.

— In 20 Octombrie 1848 Comitetul Național Român din Sibiu îndeamnă pe toți românii la revoltă contra Ungurilor.

— In 20 Octombrie 1849 s'a deschis la Blaj și la Năsăud câte o preparandie pentru învățătorii români din Ardeal, aceasta drept recunoștință pentru vitejiile românilor lui Iancu.

— In 20 Octombrie 1905, în prezența Regelui Carol I s'a făcut ascensiunea primului balon al țării noastre care purta numele „România". Conducătorul ascensiunei era locotenentul Asaki, iar în acelă se mai aflau: d. George Bibescu, maiorul Demetrescu și locotenentul Moruzi. Inălțimea atinsă de acest balon era de 2500 m.

— La 20 Octombrie 1909 marele aviator român ardelean Aurel Vlaicu, a făcut o demonstrație cu avionul inventat de dânsul, în Parcul Filaret în fața lui Al. Cotescu, pe atunci directorul căilor ferate.

P. C. MILOȘ

•

— D. ing. Ștefan Ardeleanu locțiitor de comandant al „Străjii Țării" în ținutul Timiș. D. prof. C. Nedelcu, comandant al „Străjii Țării" în ținutul Timiș, plecând pentru câtva timp la cursurile de inițiere dela Sfânta Gheorghe, a delegat pe d. ing. Ștefan Ardeleanu, subdirector al liceului industrial și comandant al stolului dela acest liceu, să-l înlocuiască în timpul absenței și să ia contact cu particularii și cu autoritățile pentru chestiunile în curs. D. ing. Ștefan Ardeleanu a vizitat Miercuri dimineața pe d. primar dr. Emil Țieranu, în vederea obținerii unui local pentru comandamentul ținutal al „Străjii Țării." D. primar dr. Emil Țieranu a binevoit a promite întreg concursul primăriei în această chestiune. A rămas stabilit ca după înapoerea d-lui comandant prof. C. Nedelcu, d-sa să cerceteze mai multe localuri și să-l aleagă pe cel considerat potrivit, după care primăria va decide definitiv.

Pantofăria Füleky
II, Str. 3 August No. 25
Execută orice comenzi de GHETE moderne, primește și reparatiu

— **O INTERVENȚIE A BRESLELOR DE PATRONI. In urma unei consfătuiri a președinților breslelor de patroni din ținutul Timiș, o delegație a plecat la București spre a se prezenta la Ministerul Muncii ca să ceară schimbarea actualelor comisiuni interimare dela Casele de asigurări sociale din întreg ținutul și înlocuirea lor cu altele conform legii breslelor. Adecă, nouii membrii ai acestor comisiuni să fie propuși de către bresle așa cum prevede legea. Demersul nu urmărește aplicarea integrală a legii breslelor.**

— **Prevenirea unei sinucideri.** Gardianul public Cles Marcu a înaintat eri la orele 17.30, comisariatului I poliție, pe femeia Ciulea Iuliana, din str. Eugen de Savoya 7, pe care a surprins-o încercând să se arunce în Bega. Sinucigașa a fost predată fiicei sale ca s'o supravegheze.

— FURT DE RUFE. Femeia Budai Iuliana, din str. Emanuil Ungureanu 15, a reclamat poliției că i s'au furat rufe din spălătoria locuinței, în valoare de 600 lei. Cazul se cercetează.

— **Bijuterii și Bani furați.** Poliția a primit o reclamație din partea d-nei Maior Epure, din Bulevardul Marghiloman 8, în care arată că i s'au furat eri seară la orele 8, dintr'un dulap 7000 lei și diferite bijuterii. Cazul se cercetează.

— **CURSURI DE APARARE PASIVĂ LA FRATELIA. Primăria comunei Fratelia a organizat Marți la orele 8 seara, prin îngrijirea d-lor notar Remus Ania și primar Traian Lazăr, cursuri de apărare pasivă. Cursul urma să se țină în sala unuia din cinematografele din comună, însă, din cauza afluenței, — se prezentaseră aproape 2000 de persoane, — a trebuit să se deschidă și sala celui de al doilea cinematograf, iar cei ce n'au avut nici acolo loc, au ascultat cursul din curte. D. dr. Mihai Munteanu, medic de circumscripție, a conferențiat cu acest prilej despre gaze. Cursul va fi repetat Vineri seara.**

— ACCIDENT DE CIRCULAȚIE. Aseară la orele 20.30, trăsura d. colonel Stavrescu, dela Brigada I Artilerie, condusă de soldatul Hagiu Antonie, pe când traversa str. Doja a fost lovită de tramvaiul nr. 6 de pe linia VI, rupându-i-se 2 roate și oiștea. Accidente de persoane n'au fost. Cazul se cercetează.

— **DOAMNELOR! Voiți să Vă îmbrăcați eftin și elegant? Vizitați salonul de Mode „ORIGINAL" I., Str. Gh. Lazar 4, etaj, III. Lift în curte. Telefon 39—45. Lucrăm și pe rate.**

— PRINS IN FLAGRANT DELICT DE FURT. Nu mult după miezul nopții trecute, gardianul Micșa Ionescu a surprins în flagrant delict de furt pe individul Radu Nicolae, din colonia Kunst, care vroia să sustragă scânduri dela locuitorul Vichentie Gorun, din str. Bucegi 7. Hoțul a fost predat poliției.

— BEȚIA L-A IMPINS LA SINUCIDERE. Bătrânul Peia Iorgovan, din comuna Gelu, în etate de 83 ani, s'a spânzurat în magazia de porumb din locuința sa. Sinucigașul și-a pus capăt zilelor, din cauza beției, concluzie la care a ajuns și medicul de circumscripție, după examinarea cadavrului.

— S'A SPÂNZURAT DIN CAUZA NERVILOR. Postul de jandarmi din comuna Jamul Mare a raportat parchetului, că alaltăeri seară s'a sinucis prin spânzurare locuitorul Schrober Iacob, în etate de 68 ani, din comuna Lățunaș. Sinucigașul a lăsat o scrisoare, în care arată că își curmă viața din cauza unei boale de nervi pe care n'o mai poate suporta. In urma lui rămân soția și trei copii. Parchetul a autorizat înmormântarea.

— **D. dr. Ioachim Miloia,** directorul Palatului Cultural, a fost numit director interimar al Cinematografelor Comunale. D-sa va deține această încredințare pe întreaga durată a concursului ce se deschide pentru ocuparea postului de director al acestor Cinematografe. D. Amos Pop, fostul director, a plecat în concediu. La data de 15 Decemvrie a. c. d-sa trece la pensie, prin împlinirea limitei de vârstă.

— UN CAMION TAMPONEAZĂ UN AUTOBUS. Camionul nr. 5333 Pl., condus de șoferul Lazăr Lăzărescu s'a ciocnit eri la orele 17.45, în fața gării Domnița Elena, cu autobusul 192 Tmș, condus de șoferul Cheleanu Nicolae. Ambele vehicule au suferit stricăciuni. Accidente de persoane n'au fost. Cazul se cercetează.

— **CONSTITUIREA CĂMINULUI CULTURAL DIN COM. CĂRĂSTĂU-HUNEDOARA. Zilele trecute a avut loc în comuna Cărăstău, județul Hunedoara, constituirea Căminului Cultural în cadrul Serviciul Social, din acestă comună. La adunarea de constituire au luat parte dd.: G. Demea, inspector județean, N. Turoecu, primpretorul plasei, I. Micu, directorul școalei primare din com. Baia de Criș. Negrea, subrevizor școlar, N. Vlad, director școlar, din com. Birtiu. N. Georgean, învățător director, și părintele I. Mihuț, din com. Cărăstău, d-ra Georgeta Oprescu, M. Noghița, notar, V. Pașca, primarul comunei, precum și un număr foarte mare de săteni. După cuvântările rostite cu acest prilej, s'a procedat la alegerea comitetului, după cum urmează: președinte, părintele Ioan Mihuț, director, Nicolae Georgean, învățător-director și secretar, d-ra învățătoare Georgeta Oprescu.**

CONTRIBUȚIA BANATULUI LA MIȘCAREA MUZICII NAȚIONALE ROMÂNEȘTI

Rectificare. La studiul d-lui Filaret Barbu „Contribuția Banatului la mișcarea muzicii naționale românești", s'au strecurat câteva greșeli, a căror rectificare o facem pentru precizarea sensului anumitor fraze. Astfel, la articol I, în al doilea aliniat se va ceti: „se îndrumau bisericile din Făgăraș ca să-și trimită elementele la Caransebeș și Lugoj." In alineatul al treilea, în loc de „manifestarea perfectă", se va ceti, manifestarea **perpetuă.** La articoul II, în ultimul alineat în loc de **secretul**, se va ceti **„trecutul** muzical al Banatului."

— **Oficiul poștal central** aduce la cunoștința publicului că oficiile poștale primesc, transportă și predau la destinație obicte supuse monopolului, scrisori cărți poștale, probe de mărfuri, colete, etc., predate de particulari în sacii lor proprii. Pentru predarea, imediat după sosire, la destinație a acestor saci, se va percepe la prezentare pentru fiecare sac o taxă de 50 lei de fiecare kg. sau fracțiune de kg. până la greutatea de 5 kg. a sacului cu obiecte postale și de 25 lei de kg. sau fracțiune de kg. pentru a greutate ce depășește de 5 kg. Aceste taxe speciale se percep peste taxele cuvenite Administrației P. T. T. pentru transportul obiectelor supuse monopolului poștal. Oficiile P. T. T. stare la dispoziția publicului cu informațiuni complecte asupra acestor servicii.

— **A căzut de pe o locomotivă.** Lăcătușul Mayer Francisc de 46 ani, din Str. Odobescu 31, lucrând la o locomotivă în atelierele C. F. R., a căzut de pe ea, fracturând piciorul drept.

— **Starea civilă.** Născuți: Terezia Martin, Francisc Alajos, Georgina Sagi, Elisabeta Kristian, Ana Kreskuska, Ioan Marcus, Cornel Miloș, Otto Kersch, Francisc Sauer, Ioan Noll, Maria Rothbauer, Helmut Hegel și Maria Iancu. Morți: Leopold Kohen comerc. 72 ani, Elisabeta Lörich 10 ani, Ioan Zverzsina pens. CFR 68 ani, Margareta König 56 ani, Ecaterina Olah 73 ani, Francisc Krupics șofer 33 ani, Ioan Stoica 1 lună, Ana Kiss 52 ani, Ana Țunea 48 ani, Iacob Fränkl comerc. 56 ani și Izidor Györi fabricant 74 ani.

Știri școlare

— **Inspecții școlare în județele Arad și Huniedoara.** D. Ludovic Ciobanu, inspector școlar în învățământul primar, reîntors din inspecția pe care a făcut-o în județele Arad și Huniedoara și care a durat o săptămână, a binevoit a ne comunica următoarele impresii și constatări: In județul Huniedoara trebuie intensificată organizarea școlară, pentru a pune la punct unele lacune. In acest județ se mai găsesc încă multe clădiri școlare închiriate dela confesiuni, dar cari nu mai corespund. S'au dat dispoziții Comitetelor Școlare pentru a se clădi Școli corespunzătoare. Invățătorii sunt concentrați cam 60 la sută. Din acest motiv, cursurile se țin cu ore pe jumătate de zile și cu contrageri de clase. In multe locuri, preoții sprijinesc învățământul. Frequenția elevilor, în împrejurările date e destul de regulată.

Impresionanta nenorocire din gara Branișca

Impiegatul de mișcare Roman Daschievici, ucis de trenul personal Arad-Teiuș

Deva, 19. — In gara Branișca, dintre Deva și Ilia, s'a întâmplat Marți la orele 1,37 p. m., o impresionantă nenorocire, în momentul în care trecea prin gara aceasta rapidul București—Arad.

Cu acest rapid venea dela Deva impiegatul de mișcare Roman Daschievici, din gara Branișca. Rapidul neavând oprire aici, impiegatul a sărit de pe tren din mers, însă spre nefericirea lui a nimerit în fața personalului Arad—Teiuș, care intrase numai cu câteva minute mai înainte în gară. Aruncat cu putere din rapid în fața trenului personal, impiegatul a murit pe loc.

Moartea tânărului impiegat, — n'avea decât 26 de ani, — a impresionat profund pe colegii lui din gara Branișca și publicul călător, care a observat acest înfirător spectacol.

Turcia nu cedează Dardanelele

Paris, 10 (Rador). — Agenția Havas comunica: La Paris domnește satisfacție pentru faptul că deși negocierile turco-sovietice au fost întrerupte, relațiile dintre Ankara și Moscova rămân totuși cordiale, după cum s'a precizat în capitala turciei. Se manifestă aceeași satisfacție și pentru lealitatea cu care Turcia a pus pe primul plan angajamentele mutuale contractate cu Franța și Anglia. Aceste angajamente vor fi foarte curând confirmate prin semnarea unui acord tripartit. Le Temps scrie că pentru evoluția situației internaționale faptul capital este că Turcia nu voește să-și sacrifice libertatea de hotărîre în ce privește strâmtorile, atât din grija pentru proria sa securitate, cât și din grija de a interpreta cu toată lealitatea acordurile internaționale pe care le-a încheiat.

ULTIMA ORĂ

Aviaţia germană îşi intensifică atacurile

Ofensiva germană a fost oprită

Trupe şi unităţi motorizate germane întăresc zi şi noapte frontul din spre Franţa

Cum a fost torpilat cuirasatul „Royal Oak"

Londra, 19 (Rador). — Ministerul aerului declară că sboruri de recunoaşteve inamice în cursul dimineţii au alarmat mai multe regiuni din Lincolnshire. Nici o bombă n'a fost aruncată în regiunile alarmate.

ATAC AERIAN GERMAN DEASUPRA INSULELOR ORCADE

Londra, 19 (Rador). — Amiralitatea anunţă că un al doilea atac german aerian a fost făcut azi deasupra insulelor Orcade, dela ora 12.30 la ora 14.30. La acest atac au luat parte două formaţii de şase şi patru avioane. Avioanele germane n'au cauzat pagube. Un aparat german a fost distrus.

AVION GERMAN DOBORÂT IN SCOŢIA

Londra, 19 (Rador). — UN AVION GERMAN A FOST DOBORÂT IN NORDUL SCOŢIEI, DE ARTILERIA ANTIAERIANĂ DE COASTĂ. AVIONUL FACE PARTE DINTR'O ESCADRĂ CARE ATACASE VASUL POSTAL STOLA. BOMBELE AU CĂZUT IN JURUL VASULUI, FĂRĂ A-L ATINGE.

AVIAŢIA GERMANĂ A ATACAT VASELE ENGLEZE DIN GOLFUL SCAPA FLOV

Berlin, 19 (Rador). — DNB.: In ziua de 17 Octombrie, avioane germane au ajuns până la golful Scapa Flow. Vasele de război britanice aflate în acest golf au fost bombardate cu succes. Un crucişetor britanic a fost lovit din plin de bombe şi a suferit grave avarii. In lupta aeriană ce a urmat, avioanele noastre au doborît un avion de vânătoare britanic.

Cu tot bombardamentul intens al tunurilor de coastă şi depe vase, escadrila germană, cu excepţia unui avion, a revenit la baza ei.

Ofensiva germană a fost oprită

Paris, 19 (Rador.) Havas transmite următoarele cu privire la situaţia despre ofensiva germană ajunsă în contact cu prima linie de rezistenţă franceză, a fost oprită. Atacurile germane deslănţuite Luni, primul, la începutul după amiezei în sectorul Mosella pe un front de 6 km. Iar al doilea, la Est de Saar, pe un front de 30 km., s'au desfăşurat într'o zonă ce fusese evacuată de trupele franceze.

De Luni seara, aceste ofensive sunt complect blocate de focul intens al armelor automate franceze, aflate în liniile de rezistenţă, cu grije organizate de mai bine de două săptămâni, în dosul reţelei de posturi avansate franceze.

Agresorii nu pot decât să-şi facă şanţuri pe poziţiile pe cari au ajuns şi să pună în funcţiune armele automate, pentru a riposta focurilor neîncetate al apărătorilor.

Nu încapă nicio îndoială, că trupele germane cari au fost angajate în aceste operaţii au suferit pierderi importante, cu atât mai mult, cu cât până la poziţiile franceze, ele nu au trebuit să treacă printr'o câmpie de mine, în mijlocul bombardamentului violent al artileriei de toate calibrele şi al mitralierelor grele ce efectuau un tir indirect, asupra terenului reperat metru cu metru în cursul săptămânilor trecute.

COMUNICATUL FRANCEZ

Paris, 19 (Rador.) — Comunicatul francez din dimineaţa zilei de 16 Octomvrie: Activitatea elementelor în contact, de o parte şi de alta, în cursul nopţii. Ambuscade şi lovituri locale. Circulaţie intensă pe şoselele şi căile ferate dinapoia inamicului.

VAS BRITANIC TORPILAT

Londra, 19 (Rador.) — Vasul de comerţ britanic „City of Mandalay" a fost torpilat. Vasul avea o deplasare de 7029 tone.

Cum a fost torpilat cuirasatul „Royal Oak"

Berlin, 19 (Rador.) — D. N. B. transmite: Căpitanul de vas Prien, comandantul submarinului german care a scufundat la Scapa Flow vasul britanic „Royal Oak" şi avariat „Repulse", înapoindu-se în ţară, a făcut reprezentanţilor presei următoarea dare de seamă asupra celor petrecute în portul britanic:

După observaţii amănunţite, am precizat care era cea mai bună posibilitate pentru a pătrunde în portul Scapa Flow şi am reuşit să trecem prin barajul britanic. In port, am văzut în faţa mea silueta a două cuirasate către care ne-am îndreptat.

După ce am ajuns la distanţa n..... ră, am făcut manevrele necesare pentru lansarea torpilelor. Prima torpilă a atins cuirasatul cu două coşuri care se găsea mai departe de submarin. A doua torpilă a atins apoi vasul celălalt îndeărtat. Prima torpilă a fost trasă asupra părţii mai vizibile. Torpila a atins deci partea dinainte a vasului provocând avarii importante cuirasatului „Repulse" despre care este vorba. Noi am constatat că partea dinainte a vasului s'a scufundat imediat în apă Efectul celei a doua torpilă a fost extraordinar. Mai multe coloane de apă s'au ridicat dealungul vasului, simultan cu flăcări de diferite nuanţe ale spectrului solar. Spărturi au fost aruncate în aer. Coşuri-le, catargul şi parte din puntea vasului au fost distruse. Submarinul s'a îndreptat apoi spre largul Mării.

COMUNICATUL GERMAN

Berlin, 19 (Rador.) — Comandamentul suprem al armatelor germane comunică: Trupele franceze au continuat eri să părăsească punctele pe care le ocupau în teritoriul german, între Mosela şi pădurea Palatinatului. Trupele germane au reocupat imediat aceste poziţii şi au capturat numeroşi prisonieri.

Forţele aeriene germane au continuat operaţiile în contra porturilor militare, de pe coasta orientală britanică. In rada Scapa Flow au fost atinse de bombe de calibru mare şi mijlociu vase vechi de luptă engleze, în afară de alte vase de războiu. Un avion de vânătoare britanic a fost doborît de un avion german, şi un avion de luptă german a fost doborît de bateriile antiaeriene britanice In cursul zilelor de 16 şi 17 crt., inamicul a pierdut zece avioane, din care cinci au fost doborîte pe teritoriul german, de avioane germane de vânătoare. Unul din cele cinci era britanic. Un avion francez şi unul englez au fost doborîte în cursul luptelor, iar trei avioane engleze au fost doborîte într'o luptă aeriană dată deasupra teritoriului britanic.

TRUPELE GERMANE CURG NEINCETAT SPRE FRONTUL DE VEST

Paris, 19 (Rador). — AGENŢIA REUTER TRANSMITE: GERMANII ADUC TRUPE PROASPETE IN DOSUL FRONTULUI DE VEST. TOT TIMPUL NOPŢII PE ŞOSELELE DIN DOSUL FRONTULUI, PÂNĂ LA O ADÂNCIME DE 20 KM. A PUTUT FI OBSERVAT UN TRAFIC INTENS CU TOT FELUL DE VEHICULE S'AU INCRUCIŞAT FĂRĂ INTRERUPERE, MERGÂND IN TOATE DIRECŢIILE.

IN GĂRILE APROPIATE AU SOSIT FĂRĂ INCETARE TRENURI, INTR'UN CURENT CONTINUU ADUCÂND SOLDAŢI ŞI TUNURI.

ACTIVITATEA INTENSĂ PUTEA FI BĂNUITĂ DUPĂ LUMINILE FUGARE ALE LĂMPILOR ELECTRICE, ŞI DUPĂ CHIBRITURILE ALE CĂRORA FLĂCĂRI PÂLPÂITOARE SCĂPĂRAU IN PRIMELE LINII.

IN PRIVINŢA MIŞCĂRILOR DIN PRIMELE LINII NU S'A PUTUT STABILI DACĂ ESTE VORBA DE PREGĂTIREA UNEI NOUĂ OFENSIVE SAU DE SIMPLE OBIŞNUITE ALE DIVIZIILOR CARE AU PARTICIPAT LA ATACURILE DE LUNI.

AVIAŢIA ENGLEZĂ SĂ NU MAI ARUNCE MANIFESTE CI BOMBE

Londra, 19 (Rador). — „Daily Express" cere ca să se înceteze cu radiurile aeriene deasupra Germaniei, care nu au drept scop decât să arunce manifeste.

Vremea pentru asemenea raiduri — adaugă ziarul conservator — va veni atunci, când Germania va fi suferit la frângeri. Numai atunci, populaţia Reichului fiind deziluzionată de conducătorii ei, va fi accesibilă la asemenea mijloace de luptă.

CANCELARUL HITLER A PRIMIT PE COMANDANTUL SUBMARINULUI

Berlin, 19 (Rador). — D. Hitler a primit pe locotenentul de vas Prilu, comandantul submarinului care a torpilat cuirasatul „Royal Oak" şi cuirasatul „Repulsen". Deasemeni a primit în aceiaşi audienţă şi pe membrii echipagiului.

Amsterdam, 19 (Rador). — Echipagiul submarinului german care a scufundat „Royal Oak" în golful Scapa Flow a fost adus Miercuri cu avionul la Berlin unde a defilat pe străzile principale.

Ziarul olandez „Handels Bled" arată că la Berlin cercurile navale germane sunt satisfăcute de rezultatele campaniei lor contra supremaţiei marei Britanii. Se citează că de exemplu, faptul că un submarin german a putut rămâne timp de 24 ore aproape de Scapa Flow, sprea repera poziţia câmpurilor de mine şi a reţelor contra submarinelor obsecvând drumul urmat de unităţile britanice care intrau şi eşeau în, sau din port. In ce priveşte atacurile aeriene contra vaselor de războiu, cercurile navale germane recunosc că este greu ca prin acestea atacuri să se poată distruge, unităţile navale dar se arată că ele pot cauza stricăciuni importante acestor unităţi silindu-le să rămână inactive timp îndelungat.

S'a deschis la Stockholm reuniunea regilor

(Cont. din pag. 1.)

TĂ DE DIFERITELE GUVERNE, NAŢIUNILE SCANDINAVE, SE VOR MĂRGINI SĂ FACĂ SIMPLE URĂRI PENTRU PACEA INTERNAŢIONALĂ.

SOSIREA OASPEŢILOR REGALI

Stockholm, 19 (Rador.) — Preşedintele republicei finlandeze, regele Danemarcei şi al Islandei şi regele Norvegiei au sosit la Stockholm, fiind primiţi de regele Gustav al Suediei şi membrii guvernului suedez. Populaţia a făcut o călduroasă manifestaţie de simpatie oaspeţilor streini.

MESAJUL PREŞEDINTELUI ROOSEVELT ADRESAT D-LUI KALININ

Washington, 19 (Rador.) — Atât mesagiul personal adresat de preşedintele Roosevelt d-lui Kalinin, în favoarea Finlandei, cât şi răspunsul acestuia au fost publicate.

Mesagiul preşedintelui Roosevelt reaminteşte preşedintelui U. R. S. S. tradiţionalele relaţii de prietenie dintre Statele Unite şi Finlanda şi-şi exprimă speranţa că U. R. S. S. nu va adresa Finlandei nici o cerere incompatibilă cu menţinerea şi desvoltarea unor relaţii amicale şi paşnice sau cu independenţa sa. In răspunsul său, d. Kalinin reaminteşte că U. R. S. S. a recunoscut în mod liber independenţa republicei finlandeze. Suveranitatea Finlandei a fost garantată prin tratatul de pace din 1 Octomvrie 1920. Prin acel tratat au fost definite principiile de bază ale guvernului sovietic cu privire la relaţiile dintre U. R. S. S. şi Finlanda. Negocierile actuale sunt duse în conformitate cu aceste principii. Singurul scop urmărit este consolidarea reciprocă şi întărirea cooperării amicale dintre cele două ţări, respectându-se securitatea U. R. S. S.-ului şi Finlandei.

Tip. Timişoara-er Zeitung

Redactor responsabil: ŞT. GERMAN